

УЛУС

ЗЛАТНА ПАЛЕТА

ЗЛАТНО ДЛЕТО

ЗЛАТНА ИГЛА

1967-1986

Издавач:
Удружење ликовних уметника Србије

Уредник:
Владета Војиновић

Каталoшки подаци:
Оливера Ножинић и Јелена Лазаревић

Ликовно решење каталога и позивнице:
Никола Масниковић

Фотографије:
Драган Бабовић, Милена Маодуш

Штампа:
Школа за индустријско обликовање,
Београд

Тираж:
400

УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ
УМЕТНИКА
СРБИЈЕ

ЗЛАТНА ПАЛЕТА
ЗЛАТНО ДЈЕТО
ЗЛАТНА ИГЛА
1967-1986.

24. XI 1988

4. I 1989

Београд,
Галерија УЛУС

1967. година

Златна палета — Раденко Мишевић, за слику „Кишни дан“
Златно длето — Мира Марковић-Сандић, за скулптуру „Фигура“
Златна игла — Кемал Ширбеговић, за графику „Двориште“

1968. година

Златна палета — Слободан Петровић, за слику „Крпа на столу“
Златно длето — Вида Јоцић, за скулптуру „Птица“
Златна игла — Божидар Џмерковић, за графику „Две главе и лампа“

1969. година

Златна палета — Миодраг-Мића Поповић, за слику „Дрво“
Златно длето — Милорад Ступовски, за скулптуру „Портрет
Наде Ступовски“
Златна игла — Златана Чок, за графику „Зажарени пејзан“

1970. година

Златна палета — Божидар Продановић, за слику „Предео са Брача“
Златно длето — Славољуб Станковић, за скулптуру
„Седећи торзо“
Златна игла — Бошко Карановић, за графику „Пијетални пано II“

1971. година

нису додељене

1972. година

Златна палета — Милан Цмелић, за слику „Недељно поподне“
Златна палета — Момчило Антоновић, за слику „Свечаност на
извору“
Златно длето — Нандор Глид, за скулптуру „Рањени пас“
Златна игла — Милорад-Доца Јанковић, за графику „Златна јесен“

1973. година

Златна палета — Даница Антић, за слику „Мотив број 1“
Златно длето — Јулијана Киш, за скулптуру „Портрет М. Б.“
Златна игла — Марио Ђиковић, за графику „Две групе“

1974. година

Златна палета — Љубодраг Јанковић, за слику „Изида“
Златно длето — Ото Лого, за скулптуру „Шкољна 3“
Златна игла — Халил Тиввеша, за графику „Као срж љета“

1975. година

Златна палета — Милан-Циле Маринковић за слику „Зар већ
фајронг, Берланга“
Златно длето — Милија Глишић, за скулптуру „Расцветана форма“
Златна игла — Марко Крсмановић, за графику „Трагови“

1976. година

Златна палета — Миливоје Стоиљковић, за слику „Фотографсна радња”
Златно длето — Анте Мариновић, за скулптуру „Сапфо са Лезбоса”
Златна игла — Илија Костов, за графику „Зов по други пут”

1977. година

Златна палета — Јован Ранићић, за слику „Плава гробница”
Златно длето — Борислава Недељновић-Продановић, за скулптуру „На тлу”
Златна игла — Живко Ђак, за графику „Пано са обичним малим стварима”

1978. година

Златна палета — Предраг-Пеђа Милосављевић, за слику „Небо, вода, камен”
Златно длето — Милија Нешић, за скулптуру „Предмет идеје”
Златна игла — Драгиша Андрић, за графику „Сутон”

1979. година

Златна палета — Милан Сташевић, за слику „Смеђи кров”
Златно длето — Момчило Крковић, за скулптуру „Успон”
Златна игла — Бранко Миљуш, за графику „Носталгија”

1980. година

Златна палета — Милутин Драгојловић, за слику „Отпад”
Златно длето — Венија Вучинић-Турински, за скулптуру „Велики инструмент”
Златна игла — Душан Микоњић, за графику „Полица”

1981. година

Златна палета — Драган Добрић, за слику „Без назива”
Златно длето — Славољуб-Цаја Радојчић, за скулптуру „Фигура”
Златна игла — Бранимир Карановић, за графику „Мрежа”

1982. година

Златна палета — Велизар Крстић, за слику „Ван Гон”
Златна игла — Игор Драгичевић, за графику „Дивље плање”
Златно длето — Мирољуб Стаменковић, за скулптуру „Серија”

1983. година

Златна палета — Оливера Грбић, за слику „Март”
Златно длето — Томислав Тодоровић, за скулптуру „Вилин коњиц”
Златна игла — Милан Сташевић, за графику „Земља”

1984. година

Златна палета — Даница Ранићић-Баста, за слику „Земља”
Златно длето — Никола Антов, за скулптуру „Група I”
Златна игла — Зорица Тасић, за графику „Честице”

1985. година

Златна палета — Александар Цветковић, за слику „Сан Себастиано”
Златно длето — Миодраг-Миша Поповић, за скулптуру „Магични простор”
Златна игла — Јован Ранићић, за цртеж „Обележено место”

1986. година

Златна палета — Бранимир Минић, за слику „Крошње”
Златно длето — Златко Гламочак, за скулптуру „Портрет целата у 6 ујутру”
Златна игла — Милица Вучковић, за графику „Вљок III”

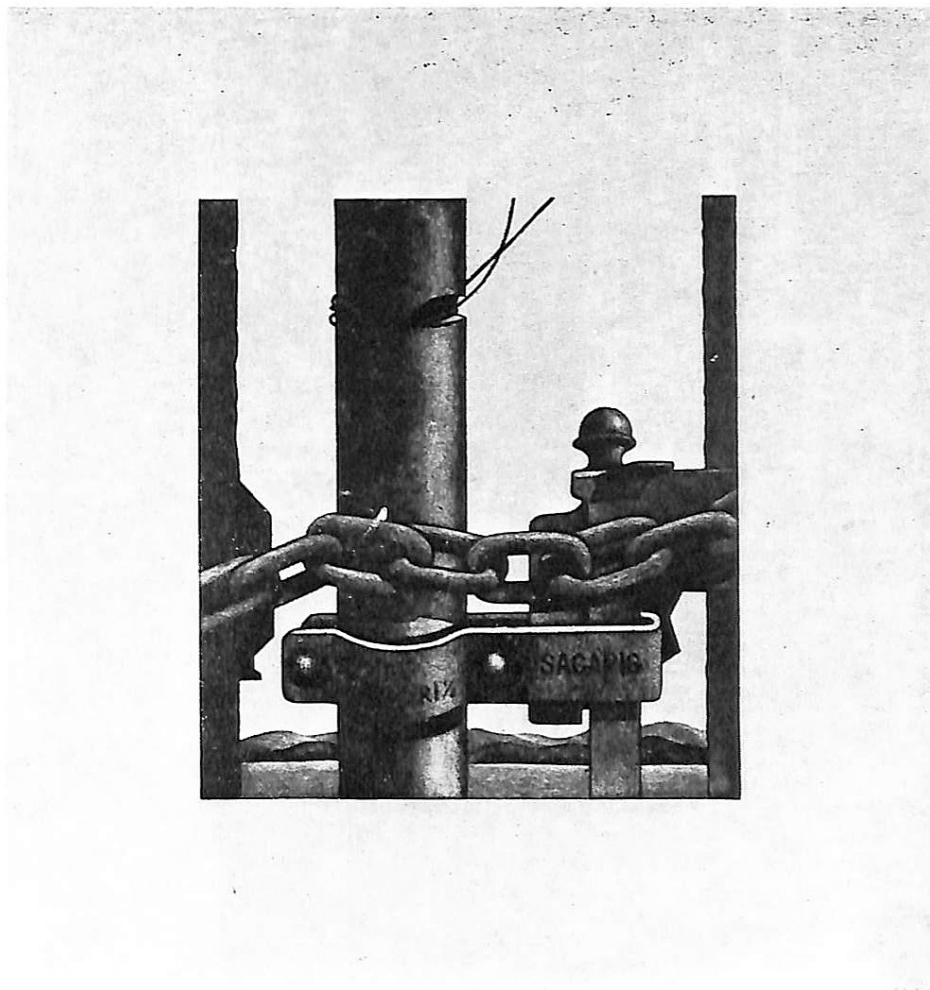
Позиву за излагање нису се одазвали Марио Ђиковић, сликар и Зорица Тасић, графичар.

ДРАГИША АНДРИЋ
Београд, Завод за израду новчаница

Рођен 1942. г. у Београду. Дипломирао је 1966. на Графичком одсену Академије ликовних уметности у класи професора Бошка Карановића. Запослен зади на уметничком обликовању папирног и кованог новца, плакета и значака.

Редовно излаже од 1966. г. многим значајним изложбама наше савремене уметности. Добитник је више награда.

Графичко стваралаштво Драгише Андрића карактерише извесна интимност и присност. Композиције имају јасну структуру, решене су једноставним језином и меним штрафурама које доприносе утиску волуминозности. Повремено као да одлута у чадреалистичке сфере и отвори један тотпуно нови свет у коме се преплићу трошлост и садашњост, реално и имагинарно.

СУТОН, 1977
акватинта, 66 × 50

НАТАНАЦ, 1977
акватинта, 66 × 50

ДАНИЦА АНТИЋ

Београд, Франца Розмана 20

Рођена 1916. године у Београду. Сликаство је учила у атељеу Јована Бијелића од 1931—1934, а студије наставила 1938. год. у Паризу где проводи две године. Академију ликовних уметности у Београду завршила је у класи професора Недељка Гвозденовића.

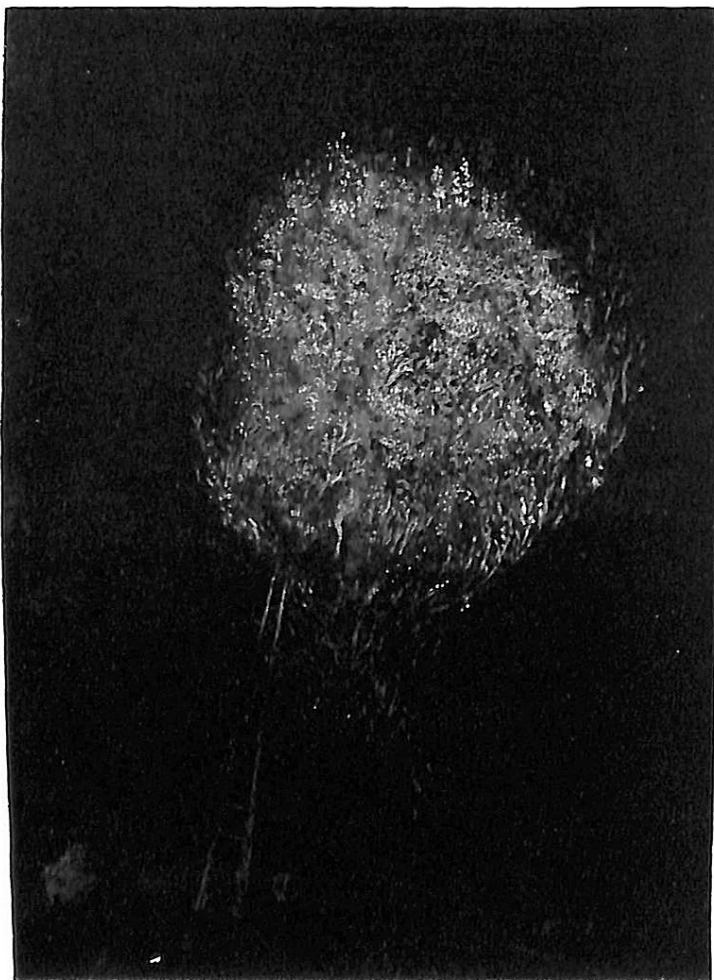
Од 1932. године редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагала 22 пута у Београду, Лондону, Ријеци, Кули, Чачну, Берлину, Новом Саду и др. Добитник је више награда и друштвених признања. Дела јој се налазе у сталним поставкама Музеја савремене уметности

у Београду, Народног музеја у Крагујевцу, Спомен збирци Павла Бељанског у Новом Саду, Музеју 25. мај у Београду итд.

„Даница Антић је... изградила једно сликарство које је од свога почетка излазило из конвенционалних оквира уобичајене сликарске каријере, ван групних заједништава или подударности са туђим тражењима, увек издвојена по некој неодољивој потреби за својим делом, за одређеном особитошћу која је по правилу налазила свој пут. Тоном година, у својим стваралачким смерницама, она се укључила у наше сликарство као уметник који је знао и имао шта да каже. На том путу истраживачких немира који траје већ деценијама..., на одређен начин сажела је сва она обележја која су већ постала трајна вредност наше културе, највише

по оригиналности језина и поруке, по форми и по садржини, који остају као њен глас распознавања у хору многих и сличних. Даница Антић није било стало да се прилагођава овим или оним кретањима, да се осавременује према узорима чија актуелност не прелази дужину једне сезоне. Имајући шта да каже, ненаметљиво и непосредно, без позе и патетике, она је својим излагањима, повремено самосталним изложбама, давала гласа о себи, изгледа налик на ону библијску изреку: ко има очи нека види, ко има уши нека чује..."

Павле Васић
(из каталога изложбе у Галерији
Културног центра Београда 1983.)

СИЋЕВО, 1973
уље на платну, 117×82

КОМПОЗИЦИЈА
уље на платну, 102×75

НИКОЛА АНТОВ

Ниш, Браће Тасковић 95/24

Рођен 1933. године у Нишу. Академију ликовних уметности завршио у Београду.

Редовно излаже на бројним изложбама у земљи и иностранству од 1963. године. Самостално је излагао више пута у Нишу, Београду, Алексинцу и Травни.

Добитник је неколико запажених награда за скулптуру.

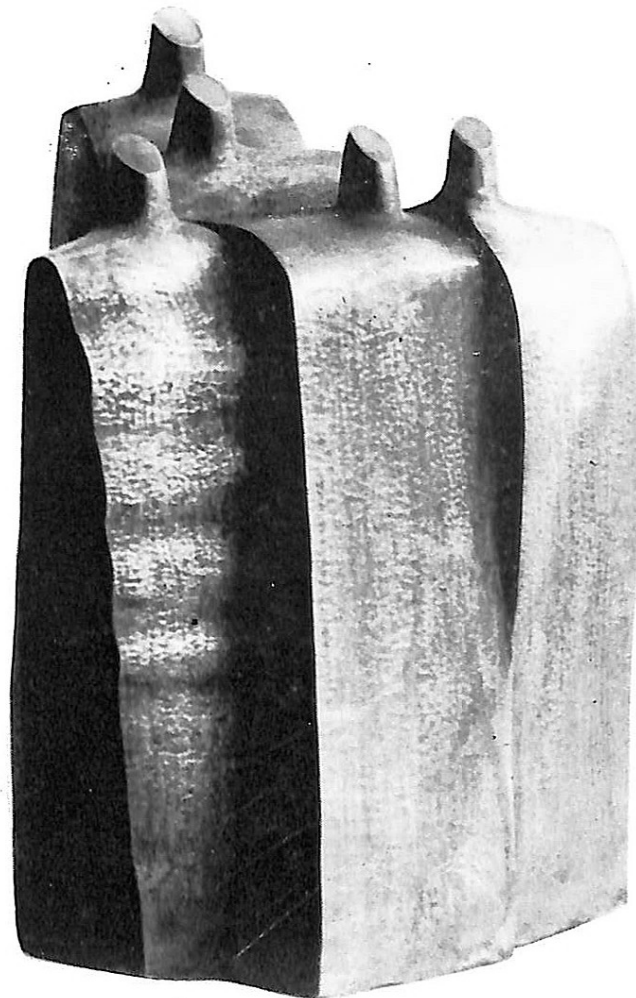
Предмет његових интересовања је човек, његов материјал — дрво. И управо је занимљиво и помало шокантно како он, не идући линијом сличности и

дескрипције, даје сушину човекове ситуираности у простору и времену, свдећи унутарње на израз битног, на границу трагичног, изгубљеног, болног. Али ова скулптура, егзистира пре свега изванредном уједначеношћу стила и технике, материјала и материје: дрво је остало дрво чак и онда када је драматичном обрадом доведено до максимума називања неких садржаја, када рустиком свог лица, исеченим површинама даје рељеф за колевну сенке, мрачног према светлом, урезу као рани на глатком лицу површине.

И као да је људска глава, лишена личности управо због тога и прихватљива као симбол универзалног у човеку. Као из неког давног времена, из неке перспективе пра-историјске, из тамног тива прошлости која прати наивну

вечност, извиру ове грубо одређене форме, крупних очију и уночених црта, час пуне геста час привидног мира, али баш због тога упућујући на клизави терен наших узалуда. Због тога су нам и блиске, прихватљиве ове скулптуре које не сврставамо ни у какав „изам“, ма да им експресивност као потенција израза и рустика експресивност као потенцирање израза и рустика обраде даје призвук експресионистичке опредељености.

Срето Бошњак
(из предговора каталога самосталне изложбе)

ПОХОД, 1983
бронза, 25×17×17

ТРИ ДЕВОЈКЕ, 1983
бронза, 24×22×12

МОМЧИЛО АНТОНОВИЋ
Београд, Франца Розмана 20

Рођен 1938. године у Крушевцу. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду у клафи проф. Недељка Гвозденовића. Излазе на многим и значајним групним изложбама у земљи и иностранству од 1959. год. Самостално је излагао у Краљеву, Београду, Новом Саду, Западном Берлину, Минхену, Њујорку, Вашингтону, Охриду, Крагујевцу, Поречу, Нишу и др. Добитник је више награда за сликарство, плакат и графину. Ванредни је професор и продекан Факултета ликовних уметности у Београду.

„Формално гледано, Момчило Антоновић припада великој породици експресиониста. Слично најчешће постаје налик, али тек пошто је процес разлагања већ учинио своје. Потрага за линијом, када је цртеж у питању, која ће описати облик само га овлаш дефинисати омогућава игру у којој је најбитније трајање непренидности, постављања питања и одговарања исто питањем. Линија и облик смештају се у дводимензионалну површину и осмашљавају неку врсту призора, ситуације у којој се остварио додир мисаоног и визуелног. Нека врста инстинктивног је стално присутна: уметник све време избегава да до краја дефинише мисао, остала јој могућност да сама у посматрачевом сложеном комуникационом процесу избори себи место. Нема сентименталности, нема жеље да се пошто-пото допадне и буде „за сваког и сва времена“.

... присуство боје, најчешће у комбинацији чисте и моделиране, као при исповести, открива уметника, јасноћом нас води ка његовој усамљености и делима о оправданости. Зато и привид да смо сучељени са делима која су врло слична, наравно формално, варирају мали број третмана, развијају неколико блиских тема. Али, поменух појам исповест — то је мудрост и разлог за уметничко ...

... Слика је унутрашња објективизација. Црно и бело су додир супротности, обојено је усаглашавање, довођење многих дата и премиса у склад из којег се рађа повратна информација. Уметник посматрачу не нуди ништа друго до конкретност, реалност из које може проистећи препознавање, пројектовање, али никако вербални исказ, превођење слике. Лишен могућности да преприча слику, посматрач је принуђен да је памти као „слику“ и да тако даље успоставља однос са делом и принуђен даље успоставља однос са делом и уметником, са његовом објективном стварношћу, светом и „унутрашњом нужношћу“. И, наједном схватамо загонетку: пред нама је дневник, подаци и време мешају се, доминира осећање, тренутно расположење.”

Братислав Љубишић
(из каталога изложбе у Галерији
савремене ликовне уметности у Нишу
1988.)

ДОГАЂАЈ НА ИЗВОРУ, 1972
уље на платну, 16 × 140
вл. Народни музеј, Краљево

СЛИКАРЕВ САН, 1972
уље на платну, 160 × 140

Рођена 1934 .године у Колашину. Академију за ликовне уметности и постдипломске студије завршила је у Београду. Редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству од 1963. године. Самостално је излагала у Београду (више пута) и Нишу. Добитник је више награда на значајним изложбама у земљи. Дела јој се налазе у власништву музеја, галерија и приватних збирки: Музеј савремене уметности у Београду, Народни музеј у Београду, Народни музеј у Крагујевцу, Народни музеј у Крушевцу, Уметничка галерија у Ечки и др. Аутор је јавних радова „Норабља“ на Савском неју у Београду и два рељефа у ресторану „Душанов град“ у Београду.

„Скулптуре — предмете Веније Вучинић Турински превасходно одликује недвосмисленост основне инспирације потекле из фасцинације услуженим и дефункционализованим алаткама и направама којима смо заборавили намену.

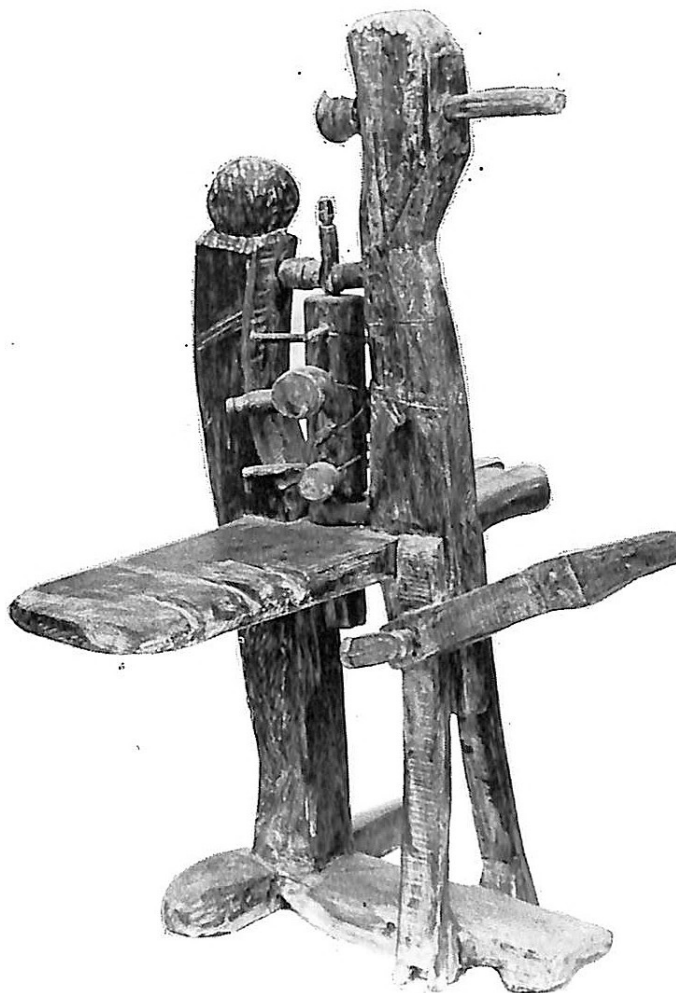
Ови супстрати духовних значења, чак психолошких доживљаја, ти уникатни предмети ручне израде створени су из жеље да се сачува имагинарна баштина традицијских заната. У времену изразите

техничке наметљивости тим путем уметност се вратила питању свог идентитета и корена.

Увид у Венијина градитељска правила указује на рационално и сврсисходно довођење у спрегу одређених делова неких измаштаних старих предмета у нову целину преображеног садржаја. Ипак, до коначног резултата уметник долази и делимичним учинком случајности, чак путем намерних статичких и конструкционих нелогичности. Ове митско-симболичке форме тим редоследом су промениле своју првобитну функцију. У оквиру нове пластичке дефиниције добиле су и другојачије значење. Својим обликом, величином, положајем и обрадом повод су за једно промењено доживљавање и тумачење. У кругу ових намера налази се и идеја да се у дело интегрише одређена помичност поједних

снлопова како би се још више истакла представа справе која служи неној непредвидљивој сврси. Понаткад се ови радови могу схватити и као иронични коментар савременог машинизованог света. Венијина скулптура предмета по разлозима сугестије праисконског иде испред тежње за строгом функционализацијом облика, а из недостатка могућности за поређењем, одмах искрсава помисао на њихову изузетну самосвојност изниклу из овог поднебља.“

Јован Деспотовић
(предговор каталога самосталне изложбе у Галерији Културног центра у Београду 1985. год.)

ПРЕДМЕТ, 1980
дрво, 112×50×37

ЗАВРТАЊ, 1983
дрво, 105×71×12

МИЛИЦА ВУЧКОВИЋ
Београд, Карађорђева 15

Рођена 1946. године у Сенти. Завршила Факултет примењених уметности и постдипломске студије у Београду.

Учествовала је на многим групним изложбама у земљи и иностранству од 1976. године. Самостално је излагала у Београду, Смедереву, Суботици, Нишу, Краљеву, Чачку, Мостару и Титограду. Добитник је више награда за графику на изложбама у земљи.

„Милица Вучковић припада групи младих београдских графичара који неуморно истражују свој израз на добрим

традицијама графичког обликовања. Њена одареност, темељност и потреба за радом, омогућају јој да створи оригиналне листове, који су и од критике запажени као особена појава међу младим графичарима. Суверено влада графичким занатом и то јој омогућава да њен особен цртеж и изузетна колористична осетљивост несметано створе и снажно изразе једну оригиналну визију света. То је посебна, лична визија живота и простора кроз који се крећу робусне људске фигуре — актови, набрели од неког немира и неспокоја, трагине и благог оптимизма, вере и сумње, страха и радости и свих недоумица који савремени човек носи кроз своје битисање.

Посебну љубав и пажњу Милица Вучковић гаји према животињама. Као мотив на њеним графичним листовима оне нису

само објекти у неодређеном простору на којима истражује ликовну проблематину, већ је узбуђује и потреса и драматична судбина њиховог живљења и опстанка, Њене графине су пуне вере у живот, љубав према животу, али и жалост, бола и протеста због неумитне судбине.”

Божидар Џмерковић
(из каталога изложбе у Галерији
Графичног колектива у Београду 1982.)

ВЛКОЕ III, 1984,
сува игла-анватинта, 100×70

ВЛКОЕ IV, 1984
сува игла-анватинта, 100×70

ЗЛАТКО ГЛАМОЧАК

Београд, С. Маринковић 14/18

Рођен 1957. године. Факултет примењених уметности завршио у Београду, а затим боравио годину дана у Венецији студирајући на Академији лепих уметности. Живи и ради у Паризу где похађа Ecole Nationale de Beaux Arts нао позвани студент у класи проф. Лебел-а. Учествовао је на више групних изложби од 1979. године. Скулптуре у слободном простору налазе му се у Бањи, Мајданпеку, Сплиту и Книну. Извео је десетак бисти познатих личности из наше историје које се налазе у разним институцијама.

„...Њега посебно интересује поступак изградње скулпторске форме која ће у намену и другим неживим материјалима репрезентовати живу, органску форму човена и животиње. Пренети живот у неживу материју је заправо основни проблем који треба решити у виталистичкој скулптури за коју се опредељује Златко Гламочак. При коначном формирању индивидуалног уметничког израза историјска решења виталистичке оријентације у скулптури остала су слабо видљива у Гламочановим делима, мада би лишена добро простудираног класичног ослонца она сигурно била мање убедљива у смелом обликовању деформисане форме.

У циклусу људских и животињских фигура отпочетом 1984. године на тему

Егзекуције, Гламочак је доследно спровео свој концепт наглашено експресивног израза... Инсистирајући на естетици ружног покушава да дође до сазнања о људској патњи и болу у чину егзекуције. Гламочак је подједнако заинтересован за истрањивање крајњих, критичних тачана егзистенције и код жртве и код извршитеља егзекуције. За њега су и једна и друга страна доживљаја подједнако значајне теме јер је у њима садржана сва драматичност тренутна у коме се сусрећу живот и смрт.”

Мр Миланна Тодић
(одломак из дунег текста)

ПОРТРЕТ ЦЕЛАТА У 6 САТИ УЈУТРУ,
полестер, 165×100

ПАС
полиестер, 60×110

НАНДОР ГЛИД

Београд, Булевар Војводе Путника 68

Рођен 1924. године у Суботици. Академију примењених уметности завршио у Београду у класи проф. Радете Станковића и проф. Марина Студина. Редовно излаже на групним изложбама од 1952. године. Самостално је излагао у Скопљу, Сомбору, Суботици, Београду, Сивцу, и Новом Саду. Извео је велики број споменика у земљи и иностранству и портрете познатих личности: Споменик југословенским жртвама у Матхаузену, Споменик у Дахауу, Споменик обешеним патриотима у Суботици, Јад Варшем у Јерусалиму, Споменик у Шумарицама у Крагујевцу и др. Добитник је бројних награда за скулптуру. Одликован је Одреденом братства и јединства са

сребрном звездом и Орденом заслуга за народ са сребрним зрацима. Био је биран на бројне функције. Редован је професор Факултета примењених уметности у Београду и Ректор Универзитета уметности у Београду.

„Од 1960. године до данас Глид се креће по круговима стварног, постојећег пакла. Међутим поетика његовог дела сложенија је од података, које у понорима овог пакла налази. Анализе које су до сада вршене, у које спада и овај покушај тумачења његовог дела, не сежу до дна. Путеви којима се он приближава својим исказима, нису довољно јасни и када се темељније прати његов рад. Његове поруке нису сагласне са порукама које познајемо у савременој ангажованој уметности. Једна, нама непозната, количина несавладаног, раздирућег бола утиче на његове поступке и могли бисмо рећи да је у њима од пресудне важности

сознање да је коначна осуда осуда света немогућа пошто се улоге антера у свеопштој игри мењају.

Једноставно речено, он је као скулптор био принуђен да се оствари унутар трагичног виђења света и он је ту принуду прихватио покорно. У југословенској скулптури он неоспорно заузима високо место по доследности којом прати развој својих опсесија и помоћу које се спушта са нивоа целовито остварених великих задатака до интима. Његову форму су плод имагинације која уважава перцепцију и знану суштину, али која тражи знакове времена у последњем животном и крајњем смртном грчу.“

Стојан Ћелић,
Књижевност, 1983/1—2 Извод из есеја

РАЊЕНИ ПАС, 1972
бронза, 45×73

КОЛИЦА СМРТИ, 1984
восак, 50×65×45

МИЛИЈА ГЛИШИЋ

Н. х. Мира Попаре 124, Београд

Рођен 1932. године у Риљцу. Академију ликовних уметности завршио у Београду 1961. г. у класи професора Јована Крадохвила. Постдипломске студије на истој академији завршио је 1963. г. у класи професора Илије Коларевића. Доцент је на вајарском одсеку Факултета ликовних уметности у Београду.

Од 1961. године редовно излаже на колективним изложбама у земљи и иностранству. Самостално излаже у Ђуприји, Београду, Винсору (Канада), Детроиту, Краљеву, Крагујевцу, Трстенику, Нишу и Земуну. Велики број скулптура

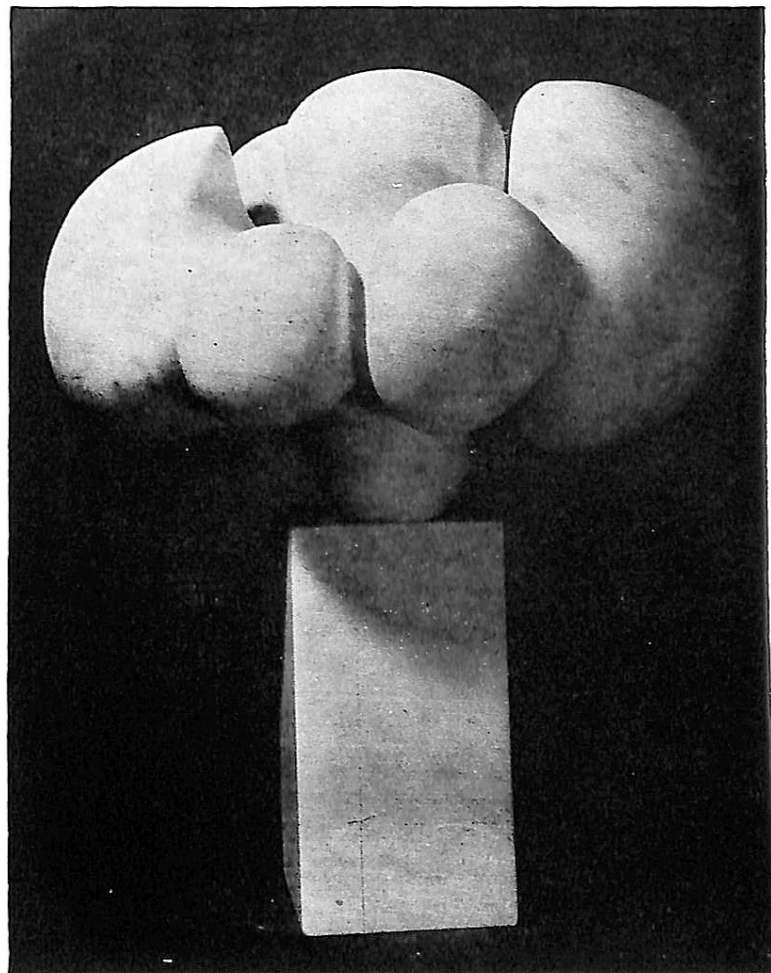
је реализован и постављен у Врњачкој Бањи, Буновичкој Бањи, Смедеревској Паланци, у Великом Штулцу на Руднику, у Босанској Крупи, Прилепу, Тополи, Београду и Трстенику. Добитник је значајних награда.

„... Милија Глишић... изразит вајар континуитета који на константама послератног модерног вајарског језика гради сопствено дело.

Може се зато закључити да формулисање Глишићевог личног става почиње избором основне алтернативе. Запажа се на први поглед органско својство његовог скулптурског облика. И када дотиче своју крајност, и истовремено, супротност, геометријски чисту схему, он то чини да би истакао ту битну, генеричку своју ознаку. Аналитично праћење како се тај

најопштији избор — коме су прибегли толики различити вајари као припадници исте духовне групе — преображава у лични став омогућава стварно разумевање и конкретизовање Глишићеве уметности. При том покушају откривамо већ дотануту супротност: органско није у аморфном виду, оно је, напротив, организовано, често у схеми геометријског, лоптастог, јајастог па, према томе, кружног и елипсастиг...”

Миодраг Протић
(из каталога изложбе у Салону Музеја савремене уметности, Београд, 1981.)

РАСЦВЕТАНА ФОРМА, 1974
мермер, в. 36
вл. Народни музеј, Краљево

ОЛИВЕРА ГРБИЋ
Београд, Мике Аласа 46

Рођена 1932. године у Ваљеву. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршила у Београду. Учествовала је на многим групним изложбама од 1959. године до данас. Самостално је излагала у Зрењанину, Крагујевцу, Београду, Тополи, Снопљу, Лесковцу, Панчеву и Берлину. Добитник је више награда и признања за сликарство.

„Типолошки, њено сликарство је класично по средствима и модерно по духу: оно полази од природе да би прерасло у једну нову природу, израз чисте естетске свести. То сликарство је истовремено и

израз континуитета појма уметности и и уметничког, јединства историјског бића и духа савремености.

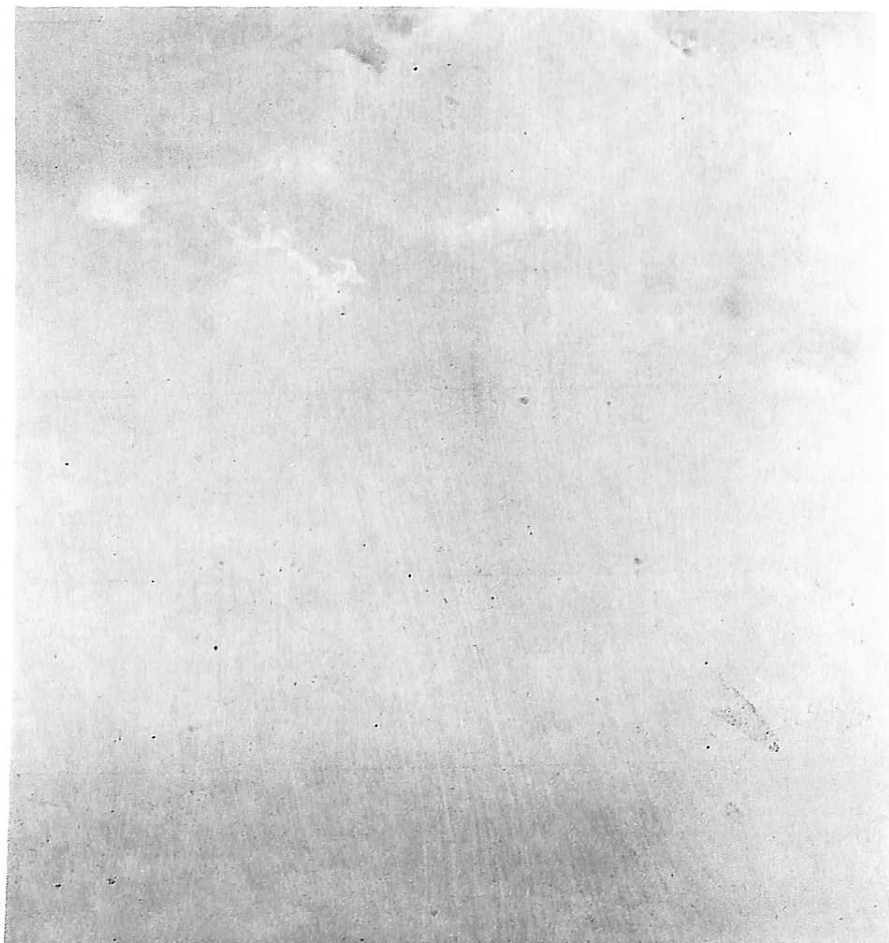
Оливера Грбић је „открила“ једно пуно, zasiћено, докраја дефинисано сликарство универзалног значаја, синтетично по изразу и дубоко доживљено по садржају. Слика се рађа из додира бића са природом, са њеним пребогатим светом боја, светлости и простора; бриљантном техником осмишлено јединство знака и значења, облика и његовог сликарског еквивалента. Те хармоније бескрајно зеленог, нежно-сивог и плавог и поненог акцента белог, доводе дух у тihu екстазу, лирску замишљеност и медитацију. Слика је сада дубоко хармонична, иако испод њеног привидног мира пулсира један помало драматичан доживљај природе. Слика се домогла пуноће свог бића,

постала аутономна естетска чињеница, скоро на ивици апсолута.

Да ли пред овом стваралачком свешћу стоје нови ризици? Ако су то нови продори у још пунији доживљај и улажење у нове непознате пределе духа и лепоте, нека их буде што више!

Поздравимо сваки такав ризик.“

Срето Бошњак
(из каталога изложбе у Галерији Центра за културу „Олга Петров“ у Панчеву 1983.)

МАРТ, 1983
уље, 130×150

ПРЕДЕО,
уље, 110×100

ДРАГАН ДОБРИЋ

Нови Београд, Јурија Гагарина 265

Рођен 1940. године у Добропољцима.

Академију ликовних уметности постдипломске студије завршио у Београду. Редовно излаже на многим групним изложбама од 1969. године. Самостално је излагао у Београду и у Зрењанину. Радови му се налазе у власништву Музеја савремене уметности у Београду.

Добрићеве слике нас привлаче и пре но што успемо да их „прочитамо“, да уђемо у суштину њихове иконографске и шире језичке условљености: оне стоје пред нама као визуелни изазови, бојом, обликом и њиховим односима дефинисане површине, које нас логиком своје истинитости и несванидашњости, издвајају из процеса конвенционалног гледања и позивају на виђење и разумевање. И упркос њиховој колористичној и композиционој дорађености, процес прихватања наставља се чуђењем, да би се продужио потребом откривања другог, значењског слоја дела. То је пут који води превазилажењу конвенционалних граница форме и ствара перманентну напетост пред сусретом двају видова стварности: објективне (стварности спољног света) и унутарње стварности

уметника. Можда би и том сусрету требало чисто естетичке категорије заменити (или допунити) категоријама антропологије, социологије или психологије, јер смо и навикнути и обавезни на једно далено сложеније схватање стварности (и стварности уметничког дела). Сама формална анализа Добрићеве слике може нас само делимично увести у дијалектику његовог мишљења, јер је тихнички-технолошки материјалом и средством, Добрић сликар класичног поступка. Он слику гради у слојевима, стрпљиво и прецизно дефинише облике, зналачки и са ретним осећањем мере поставља боју и одређује површине у строгој зависности од свих конститутивних елемената слике. Али он је, исто тако, и мисаоно и осећајно усмерен на вишедимензионалном успостављању облика и његовом вишезначном зрачењу, алегоричном или метафизичком, управо по мери свога

људског и стваралачког искуства, својих свесних или несвесних отпора према неким конфликтним ситуацијама које су угрожавале или угрожавају интегритет његове (и не само његове) личности. Зато он и не остаје на „чистом“ знању као рационализованој семантици јер у њему има пуно неочекиваних асоцијација које у једном временском смислу не поштују границе између прошлог, садашњег и будућег. Добрић-сликар има своје јединствено време као простор своје игре и судбину својих сећања, стрепњи и надања.“

Срето Бошњак
(из каталога изложбе у Галерији Културног центра Београда 1979.)

БЕЗ НАЗИВА, 1981
уље, 110×120
вл. МСУ, Београд

ИЗЛЕТ, 1984
уље 82×96

ИГОР ДРАГИЧЕВИЋ

Нови Београд, Омладинских бригада 83

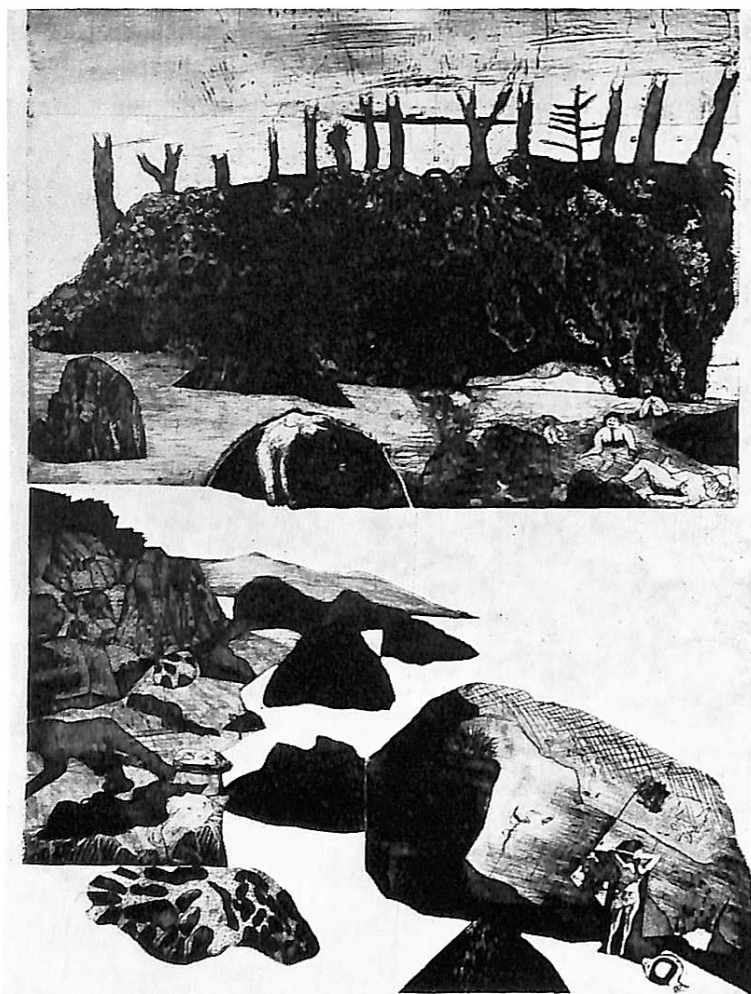
Рођен 1954. године у Манарској. Академију ликовних уметности завршио у Сарајеву, а постдипломске студије на Факултету ликовних уметности у Београду.

Редовно излаже на групним изложбама у земљи и иностранству од 1978. године. Самостално је излагао у Београду, Нишу, Манарској, Сарајеву, Новом Саду, Загребу и Хамбургу. Добитник је неколико награда на изложбама у земљи. „Затвореност композиције у графикама Игор Драгичевића може бити знак за

одупирање свести несвесноме, али истовремено и јасно говори о извесној самодовољности насталној коришћењем снаге токова многих бујица сливени у јединствени, снажни ток. Као да се цео свет сажима у једну једину теншу масу која пулсира унутрашњим животом. Као да је из потребе за редом у многоструно испреплетаном свету рођена потреба да се тим светом и овлада тако што ће се сажети, сабити у свет-концентрат. Унутрашњи набој Драгичевићевих графина толики је да дело одише жестином и агресивношћу. Уз имплицитну деструктивноста то сабијање у чврсте оквире оглашава извештан страх од бесконачног, од бесконачног ширења која прелази границе људског опажања и

разумевања. Као да се он сам ту налази заштићен у неком свом зачараном, магијском кругу у коме сопствено усамљено достојанство инвестира и у предмет посматрања.“

Жана Гвозденовић
(из каталога изложбе „Београдски графички сегмент“ у Галерији Графичног колектива 1987.)

ДИВЉЕ ПЛАЖЕ I, 1981
бакропис-анватинта, 100×70

ДИВЉЕ ПЛАЖЕ II, 1986
бакропис-анватинта, 100×70

МИЛУТИН ДРАГОЈЛОВИЋ
Нови Београд, II булевар 133

Рођен 1953. године. Факултет ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду, у класи професора Стојана Ћелића. Од 1978. године редовно учествује на многим групним и самосталним изложбама. Асистент је на Факултету ликовних уметности у Београду.

...саме слике најречитије говоре о чему је реч: мале, запарложене ствари виђене на сјајан сликарски начин. Поштански сандучић, домина, нагомилане филмске кутије, нанизани кључеви...

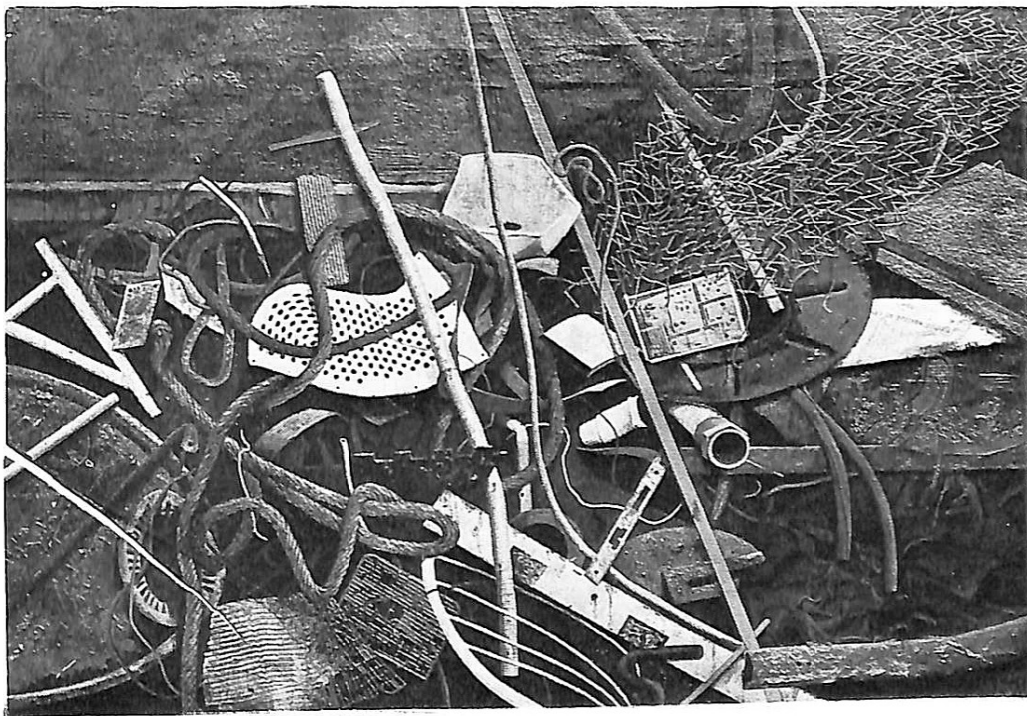
Нигде човека, али се свуда осећа његов људски траг. Мртве природе пуне једног емоционалног живота. Али, није само то. Драгојловићева занатска супериорност обнавља истовремено и онај деликатни, тактилни живот сликарске материје. Том својом пиктуралном партитуром Драгојловић мајсторски барата. Личи на први поглед на нену илузионистичку хиперреалистичку опсену, али није. Пре би се рекло: један модерни Шарден. У питању је сликарство, а не трикови."

Богдан Тирнанић
(БОРБА, 1—2. II 1986.)

...Накнадни, аналитички поглед у густом тиву слике открива порекло њене

убедљивости, уверава нас да је свако свођење овог сликарства на помодни: плошни слајд-хиперреализам у основи погрешно, да је сликар у нескривеном ужитку у класичним поступцима дошао до данас веома ретке ситуације у којој су уметник и алхемичар браћа."

Милета Продановић
(из каталога изложбе у Галерији Културног центра Београда 1986.)

ОТПАД, 1979
уље на платну, 90×110

ПРОЗОР СА БРШЉЕНОМ, 1987
уље на платну, 117×135

ЖИВКО ЂАН

Београд, Обилићев венац 18

Рођен 1942. године у Београду. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду у класи професора Бошња Карановића. Специјализацију из графика завршио је у Лондону.

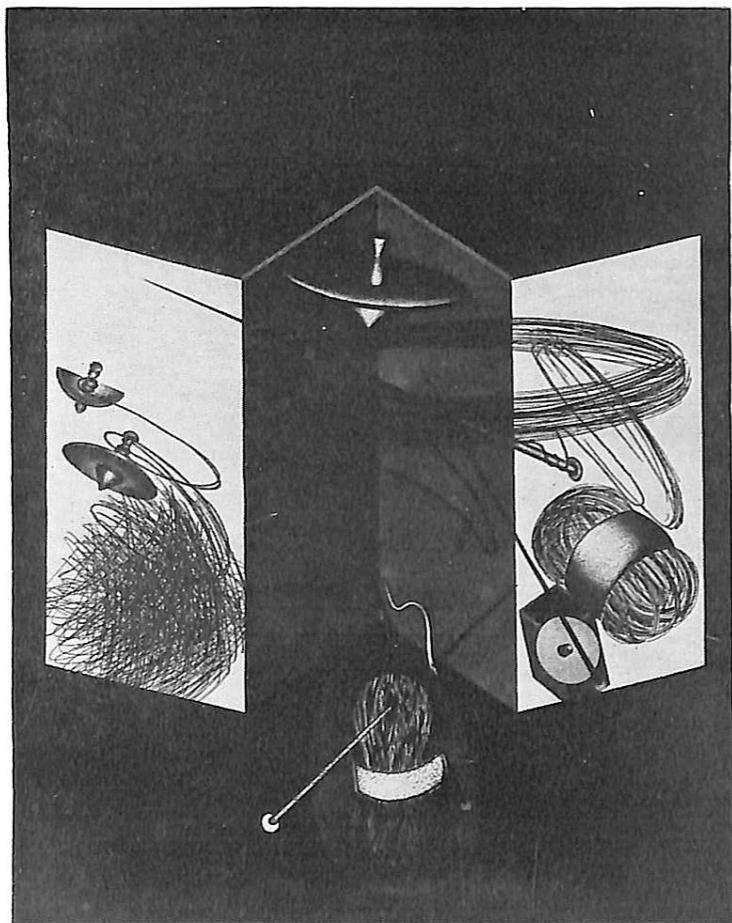
Учествовао је на многим групним изложбама у земљи и иностранству од 1967. год. до данас. Самостално је излагао у Новом Саду, Београду, Милану, Љубљани, Падови, Болоњи, Риму, Модени, Равени, Ђенови и др. Добитник је запажених награда и признања на бројним изложбама код нас и иностранству. Доцент је на Академији уметности у Новом Саду.

„Овај сликар и графичар за кога се везују тренуци обнове фигуративних тенденција никада није робовао фигури, нити су ствари и предмети имали за њега значај модерних фетиша. У њима није видео ни свој ни туђ очај или повод за критику потрошачког друштва. Као духовни катализатор те „мале ствари“ (уденуте игле, калем конца, дугмад и сл.) само покрећу сећања и, њиховим посредством, свесно се усмерава подсвесном, а физичке представе ствари и предмета допуњују некадашњим смислом и значењем. То кретање, од физичког према духовном, од свести према подсвести одређује уметнички свет Живко Ђана и облике изражајности. У интими и тишини фиктивних простора, ствари и појаве губе перспективу, јасноћу и физичку постојаност и преображавају се у чаролије сновиђења. Због тога у изразу Живко Ђана има наивног и детињег. Када дискретно уноси

надреално, то не чини због тога да би успоставио нове, испремештане и ирационалне односе међу њима, већ да би визију одвојио од стварности. Можда је највиши степен изражајне аутентичности Ђан постигао у „Трансформацијама малих ствари“, где „видљиво“ нестаје у „невидљивом“, као што се у властитим интроспекцијама свесно губи у беспућу нашег другог Ја.

У ренесанси фигуративног и предметног Ђан је испочетка имао свој став. Бојио је нову уметничку реалност својом осећајношћу и колико год јој припада толико је изван ње и свој.“

Зоран Марнуш
(из каталога изложбе у Малом ликовном салону у Новом Саду 1980.)

ПАНО СА ОБИЧНИМ МАЛИМ
СТВАРИМА, 1977

комбинована техника, 70×50

ИГРА И ЧИГРА, 1977

комбинована техника, 70×50

ЉУБОДРАГ ЈАНКОВИЋ ЈАЛЕ
Београд, Бул. револуције 259

Рођен 1932. године у Пироту. Академију примењених уметности завршио у Београду у класи професора Винка Грдана.

Редовно излаже од 1957. године на бројним и значајним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагао више пута у Београду, Новом Саду, Скопљу, Светозареву. Добитник је неколико награда и признања. Радови му се налазе у музејима и галеријама у земљи: Музеј савремене уметности у Београду, Галерија савремене уметности у Нишу, Галерија Надежде Петровић у Чачку, Градски музеју у Бару и др.

Редован је професор на Факултету примењених уметности у Београду.

„Јанковић је ипак по нечему изузетан: изузетан је по доследности, по мирном и стрпљивом тражењу вредности у оквиру једног концепта који је од почетка, формално, носио бележја фигуралне стилистичке у духу својеврсне експресионистичке варијанте и фантастично — надреалног звука. Јале је и у време највеће еуфорије апстрактног покрета, у време инвазије енформела и безлично нове фигурације своја тражења усмеравао према двострукој садржинској структури дела: његовој хуманој поруци и материјалној потпуности и дограђености.

Сликајући робустне, чврсто моделоване, као од камена исклесане фигуре у у плавим и зеленим тоновима са дискретним продорима златног светла, у пејсажу са неким надреалним и ванвременским димензијама, Јанковић је задовољавао једну насушну глад сване праве уметничке природе: да своје унутарње токове, сукобе и и разрешења учини видљивим, саопштивим и прихватљивим. Та прихватљивост није у суштини литерарна категорија лано саопштивног садржаја већ сугестивност једног могућег осећања света: он тени да испод форме као облика видљиве стварности назремо неки дубљи, елементарнији садржај човекове судбине и његове бачености у време. Такав значај његове композиције добијале су кроз наглашене сукобе искуства

самог сликара и оног што је истина за гледаоца: фигура се не конституише као конкретни људски лин, физиономија одређене психолошке позадине, већ је фигура уопште, симбол, човека без лица и без израза у гримаси, знак одређеног стања и мисаоног распона. Па ипак, у ставу, у јакој и данас све јачој драматици која израста као контраст статичној позицији фигуре, крије се дубоки немир овог сликара који верује да стил није мода и да ново само по себи не значи квалитет.“

Срето Бошњак
(из каталога изложбе у Галерији Центра за културу у Скопљу 1973.)

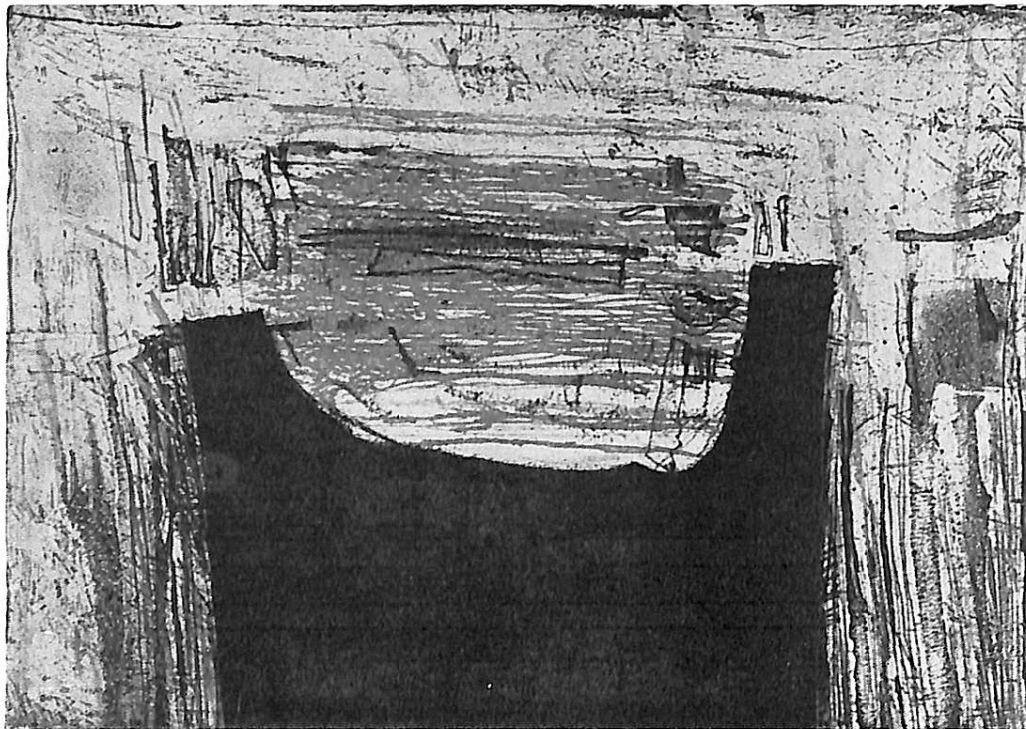

ИЗИДА
уље, 100×70
вл. Скупштина града Београда

МИРНЕ ВОДЕ, 1974
уље на платну, 130×97

МИЛОРАД ЈАНКОВИЋ ДОЦА
Ресник, Гробљанска 79

Рођен 1927. у Реснину. Дипломирао на Академији ликовних уметности у Београду 1959. године. Специјализирао је графичке технике у студију „Le Corgier” у Паризу. Прву самосталну изложбу одржао је у Љубљани 1961. године, а 1984. у Југословенском културном центру у Лондону. Учествовао је на бројним изложбама у земљи: Октобарском салону, Међународном графичком бијеналу у Љубљани, Југословенској изложби графине у Загребу, Графичком бијеналу у Шпанији и другим. Добио је награду Октобарског салона 1962. а Златне игле УЛУС-а 1972. године. Доцент је на Факултету ликовних уметности у Београду.

ЗЛАТНА ЈЕСЕН, 1972
акватинта, 49 × 36

ЧИКА ИЛИЈИНА КРУШКА, 1987
акватинта, 37 × 45

ВИДА ЈОЦИЋ
Београд, Волгина 34

Рођена 1921. године у Снопљу.

Завршила најпре Високу филмску школу у Београду, а затим Академију ликовних уметности и постдипломске студије у Београду. У уметнички живот се укључила 1956. године од када почиње њена богата излагачка детаљност у земљи и иностранству. Самостално је излагала од 1958. године више пута у Београду, Новом Саду, Варшави, Кракову, Ослу, Лондону, Суботици, Трондхајму, Сенти, Вршцу, Ваљеву, Чачку, Ровињу, Снопљу и другим местима. Извела је велики број јавних радова, међу којима се истиче монументална фигура „Птица“ у аранђеловачком парку, уврштена у ред изузетних вајарских остварења. Добитник је бројних награда за скулптуру и уметничку делатности. Године 1972. награђена је Наградом „4. јул“.

...једна непрекинута нит провлачи се кроз њено стваралаштво које носи обележје одређеног става, стилски већ дуго дефинисаног.

Животни пут Виде Јоцић је распетост између уметности, филозофије, поезије, музике и тежње да између љубави према животу и свакидашњих сусрета са смрћу, учини уметност крцатом тражења, стваралачког немира, боја, промена, да говори људски доживљено новим

ДАНИЦА АБРАМОВИЋ
(из каталога изложбе у Уметничкој галерији „Надежда Петровић“ у Чачку 1967. год.)

ПТИЦА, 1968
дрво, 100×90×70

МУШНА ГЛАВА, 1958/59
гранит, 26×26×25
вл. Скупштина СР Србије

дометима који носе подстицај кристалисан око две основне тежње: неисрцпног богатства ликовне мисли оплемењене емоцијама, у сталној дилеми између поезије као сталном успону и експресивне снаге изражене у реминесценцијама, лаконски, једноставно, изворно и аутентично да нам дочара све, атмосферу, догађај са смислом, да изрази суштину снажно, упрашћено као сентенције, убедљиво и сугестивно, незаборавно. Вида Јоцић је консеквентна и када ради композиције, потере и фигуре са експресивном снагом и већ познатим смислом за аналитику психолошког лирског доживљавања. Рођена је у Македонији, завичају средњевековних споменика културе, крају

богатом манастирима и археолошким налазиштима — архајским, античним до префињених хеленистичких и хришћанских мозаика чији су остаци ове изворне раскошне културе унели у будућег уметника стваралачки пламен који се не гаси.

Увек у сукобима, са највећим захтевима према себи, вајар Вида Јоцић је неконвенционална, савремена и модерна. Она не запада у конфликт с оним што хоће да каже, јер има шта да каже. Медитативна и мајсторски слободна у проблемима људске фигуре, тим врхунским обележјима ликовног називања, њена појава је изузетна у југословенској послератној уметности.“

БОШКО КАРАНОВИЋ
Београд, Б. револуције 225

Рођен 1924. године у Босанској Крупи. Академију ликовних уметности завршио у Београду, у класи професора Марна Челебоновића. Специјални графички течај завршио је у класи професора Михаила Петрова.

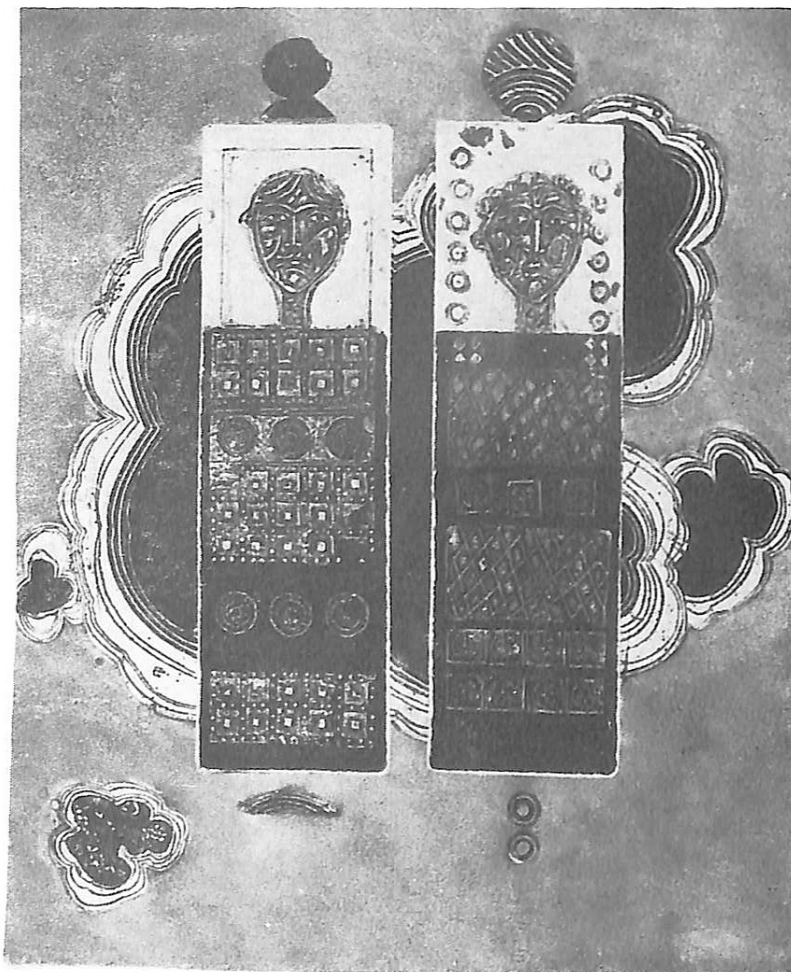
Од 1951. године редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално излагао више пута у Београду, Загребу, Новом Саду, Сомбору, Апатину, Приштини, Чачку, Нишу, Сарајеву, Скопљу, Единбургу и Штутгарту. Добитник је више значајних награда. Дела му се налазе у власништву музеја и друштвених институција: Музеј 25. мај у Београду, Музеј устанка у Белој

Цркви, Музеј Реловуције у Новом Саду, Музеј интернирцима-Освенцим и др. Редовни је професор Факултета ликовних уметности у Београду.

„Почетак уметничког рада Бошна Карановића везан је за крај четрдесетих и почетак педесетих година, када ће захваљујући њему и неколицини генерацијских другова, графина у Београду, пре рата практично непостојећа, добити необичан полет откривајући младим заљубљеницима у њу читаве прегршти изненађујућих могућности. За њих је она постала страст којој се потпуно предаје и дисциплина која се помно проучава. Све новине у њој бивају прихватане и коришћене. Раних педесетих година, и тако једноставна техника као што је дрворез у боји, а камоли литографија или разни видови дубоне штампе, још увек представљају чедну и мало познату земљу, коју тек

треба испитати и обрађивати. Требало је у кратком року савладати велику и сложу уметност графика, чији се континуирани развој другде мерио деценијама и столећима. И како устрептала младост не зна за препреке и оклевања, а необичне околности које су пратиле почетке наше поратне уметности условљавале узаврелу духовну климу и поновно буђење свести о уметности као индивидуалном стваралачком и етичком чину, то се повољно одвијала једна заносна авантура чији је један од протагониста био Бошко Карановић.“

Зоран Павловић
(монографија Бошна Карановића у издању Графичког Колектива 1983.)

ПОЧИТЕЉ, 1983
литографија, 43 × 49

ПИЈЕТАЛНИ ПАНО,
ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ
акватинта, 76 × 53

БРАНИМИР КАРАНОВИЋ
Београд, Г. Лорке 7/3

Рођен 1950. године у Београду. Факултет примењених уметности завршио у Београду у класи професора Божидара Џмерновића, а постдипломске студије на Факултету ликовних уметности у Београду у класи професора Марна Крсмановића.

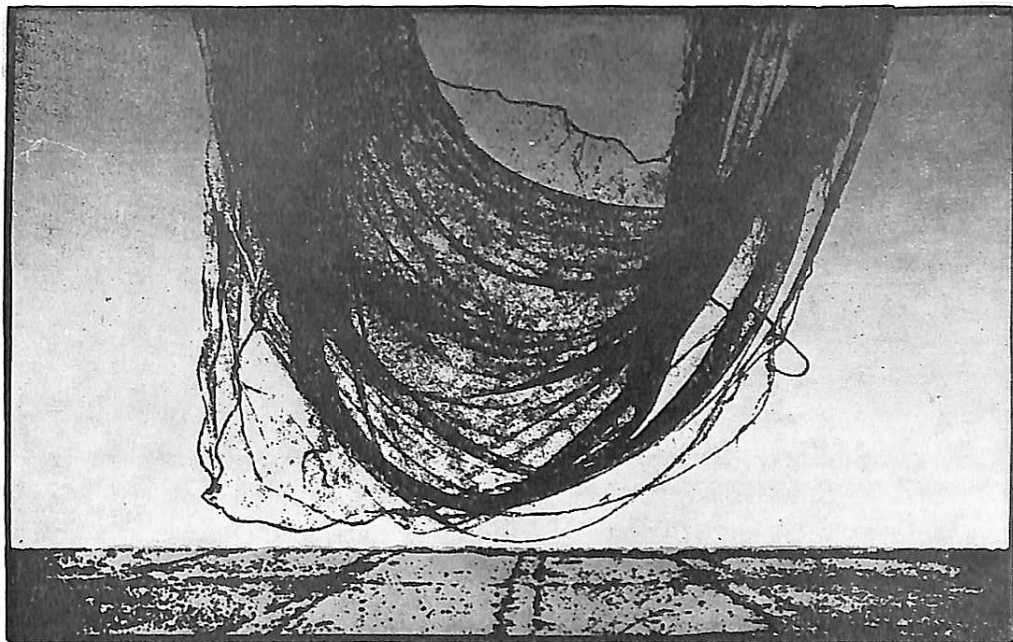
Редовно учествује на бројним и значајним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагао више пута у Београду, Љубљани, Новом Саду, Ријеци, Апатину, Осијеку, Зрењанину, Земуну, Панчеву, Загребу, Бару. Добитник је више запажених награда за графину, цртеж и сликарство.

Доцент је на Академији уметности у Новом Саду.

„Свет фотографије. Символика простора. Судар светлих и тамних поља. Арабеска неочекиваног виђења. Чар преображаја малих ствари и случајних слика са текуће траке живота и пролазности у симболе и целине пуне смисла, откривена кроз садејство два процеса еволуције ликовне форме: фотографије и штампе. Бранимир Карановић своју изванредну опседнутост симболичним могућностима ликовних података које пружа његов фото-апарат и фото-лабораторија, здружује са предодређеним осећањем према финој штампи, према ликовно обликованом делу. Ту се арабеске и згуснуте црне партије редуцираног почетног снимна стапају у једноставне и снажне системе усклађене ритмом

обојених површина. При томе он је некомпромисан, из композиције искључује цртеж, аранжирање, било какво усмеравање и кићење које би примарну драмску (садржајну и визуелну) компоненту фото слике упутило за њега непожељним, опсернарским и приповедачким токовима. Шкртост употребљених средстава и језика овде је заиста у служби чисте ликовне стратегије. Метафизична потка ових листова, сериграфија у боји, такође, поприма један ненаметљив, привидно неутралан вид чије су углавном све компоненте у самој слици. Гледалац је свестан једне племените и смислене игре духа.“

Марко Крсмановић

МРЕЖЕ I, 1981
сериграфија, 50 × 70

МРЕЖЕ II, 1981
сериграфија, 50 × 70

ЈУЛИЈАНА КИШ

Нови Сад, Петроварадинска тврђава

Рођена је 1944. у Будимпешти. Завршила Вишу педагошку школу, ликовни одсен у Новом Саду. Дипломирала на Академији ликовних уметности у Београду у класи Миодрага Поповића. Као стипендиста Извршног већа боравила на специјализацији у Будимпешти. Живи и ради у Новом Саду. Добитник је више награда међу којима се издвајају: I награда на Ликовном сусрету у Суботици, Награда на Зимском салону у Херцег Новом.

Самосталне изложбе организовала у Новом Саду неколико пута, а 1969. са П. Турчићем.

Учествовала на бројним изложбама у земљи и иностранству.

...Крајем седме деценије у Војводини је стасала група младих уметника, школованих у Новом Саду, Београду и Љубљани (Љ. Денковић, Р. Бобић-Фијатовић, М. Тркуља, Ј. Киш) која животне облике транспонује у фигуре и форме и посебно истиче стилизацију облика... Јулијана Киш своју скулптуру, од самог почетка 1969. године, над је први пут самстално излагала, гради на конкретним облицима. Своје робусне, незграпне, обезличене женске фигуре ствара на један, доста стилизован начин дајући им

раскошну димензију у екстремитетима и гесту („Бициклистниња“).

Љиљана Ивановић
(из каталга „Развој скулптуре
у Војводини 1895—1980“)

ПОРТРЕТ М. Б. 1973
гипс, 25 × 20 × 25

ПОРТРЕТ М. Д. 1986
теракота, 21 × 19 × 20

ИЛИЈА КОСТОВ

Београд, Косанчићев венац 19

Рођен 1941. године у Скопљу. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду у класи професора Љубице Сокић.

Редовно излаже на бројним групним изложбама у земљи и иностранству од 1967. године. Самостално је излагао у Београду, Скопљу, Паризу, Новом Саду и Поречу. Добитник је запажених награда и признања на изложбама у земљи.

„Ликовни израз Илије Костова заснован је на панљивом посматрању органског света. Отуда је иконографија његових слика или графина махом везана за животиње — птице, бубе, лептирове, чије неисцрпне форме константно инспиришу овог уметника. Тај подстицај га води на ликовном истраживању те супротно од реализма и илустративности он анализира пластичне вредности тих органских форми надграђујући их понекад елементима фантастике. Отуда се у појединим радовима појављују животиње непознате стварном свету али једнако уверљиво по свом карактеру. Оно што посебно одликује ове птице или бубе је њихов антропоморфни израз. Овај наизглед иронични став даје додатни смисао радовима Илије Костова.

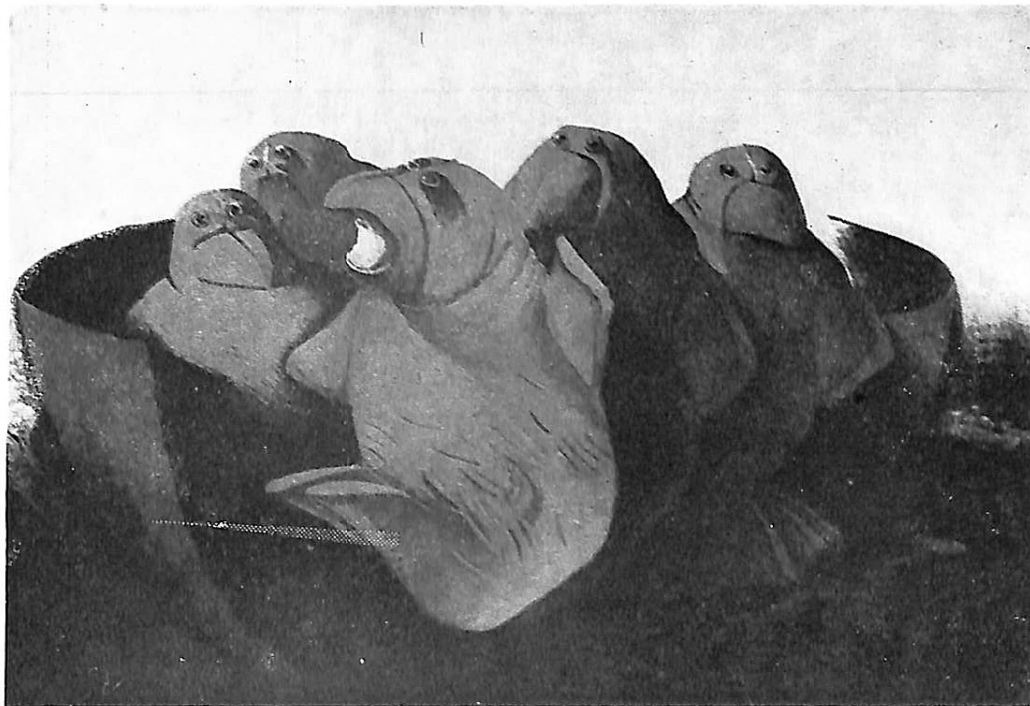
„Све што је људско није ми страно“ али „ни све што је анимално није ми далеко“ као да саопштава аутор.

Оно што је ипак превасходно у свим радовима то је ликовна логика која је строго поштована у односу на мотив и у односу на технику којом су изведени. То је техника дубоке штампе — анватинта у боји. Ова техника пружа велики распон светлосних вредности а посебно је сложен поступак када се користи и боја јер је потребно ускладити валерске скале неколико плоча, сване у другој боји, у чврсту ликовну целину. Илија Костов је у својим графикама пошао од пригушеног колорита смеђих, сивих, плавих тонова који је пратила и компактнија форма да би тоном година стигао до живих односа готово чистих боја, чему одговара и

динамичнија форма. У свим графичким листовима Костов суверено влада светлом. Користећи суптилно читав дијапазон вредности он остварује истовремено танане односе и богатство контраста. Тиме постиже и материјализацију облика изазивајући готово тантилно осећање код посматрача. То је у графици тешко изводљиво и среће се ретко.

Сажимајући у свом раду све оно што чини једно ликовно дело, од визуелне вредности до извођачке преданости. Илија Костов исказује и изазива пуно поштовање за посао којим се бави.“

Гордана Васић
(„Интервју“)

ЗОВ ПО ДРУГИ ПУТ, 1976
акватинта, 54×29

БЕЗИМЕНИ, 1985
акватинта, 65×50

МОМЧИЛО КРКОВИЋ
Београд, Волгина 2а

Рођен 1929. године у Малом Грацу у Банији. Завршио Филозофски факултет у Београду, а затим Академију ликовних уметности и постдипломске студије у Београду. Године 1959. боравио је у Пољској на специјализацији као стипендиста пољске владе.

Редовно излаже од 1950. године на групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагао у Варшави, више пута у Београду, Новом Саду, Суботици, Сомбору, Ријеци, Сисну, Ваљеву, Глини, Ровињу Врњачкој бањи и Петрињи.

Аутор је већег броја споменика и биста: Споменик палим борцима и жртвама

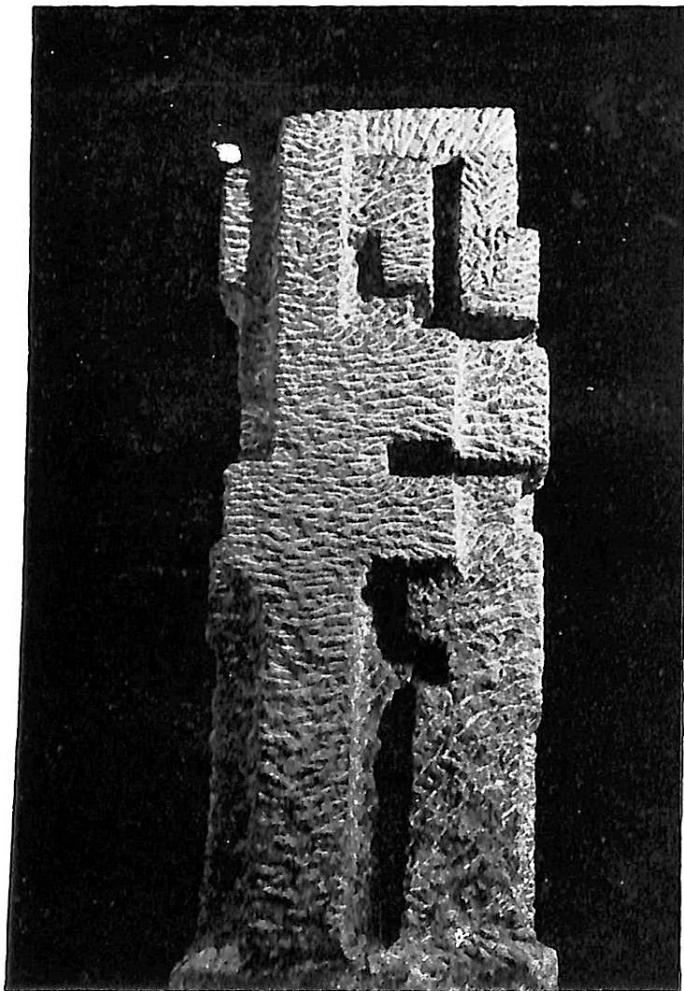
фашизма у Малом Грацу, Споменик палим лугарима у Глини, Споменик палим борцима рудничког краја на Руднику, Споменик борцима I и II свтског рата у Селу Младеновцу и др. Добитник је значајног броја награда и јавних признања. Радови му се налазе у власништву музеја, галерија и приватних збирки.

... Основни Крковићев материјал био је камен, природни или ливени. Основни облик — правоугаона маса у простору, али не једноставна, сведена на апстрактни знак, већ ритмички уведена у сложени ансамбл скулптуре. На почетку је инсистирао на изразитијем антропоморфном концепту, тежећи да у људској фигури открије принципе по којима се може просторно осмислити идеја-облик човена-тврђаве. Редукција је била природни пут до синтезе, тако да је већ 1960, поводом његове прве

самосталне изложбе у Варшави, критичар Божена Ковалска и могла констатовати: „Поред тих непосредних алузија на фигуративност, ови радови су тако далеко од узора природе да стоје скоро на граници чистог апстрактног пластичног мишљења. Категорију „апстрактног“ овде треба схватити условно јер у Крковићевој концепцији идеја чисте апстрактне уметности није била доминантна: кроз њу се стално провлачила асоцијативна веза са човеком и његовим светом: Али презентивни, аутономни карактер дела, његова особина да буде „природа у природи“ лишава га имитативности, неинвентивне декоративности и површне дескрипције. Зато је тематски слој у Крковићевој скулптури тешко читљив и када је присутан, нарација одбачена а тежиште стављено на симболички карактер форме.“

СРЕТО БОШЊАК

(из каталога изложбе у УП „Цвијета Зузорић“ у Београду 1987.)

УСПОН, 1975
намен, 70 x 24 x 24

ПОЈАВЉИВАЊЕ ЗАБОРАВЉЕНИХ
ПРОСТОРА V, 1984
полиестер-гранит, 71 x 48 x 37

МАРКО КРСМАНОВИЋ
Н. Београд, Г. Г. Дежа 39 б

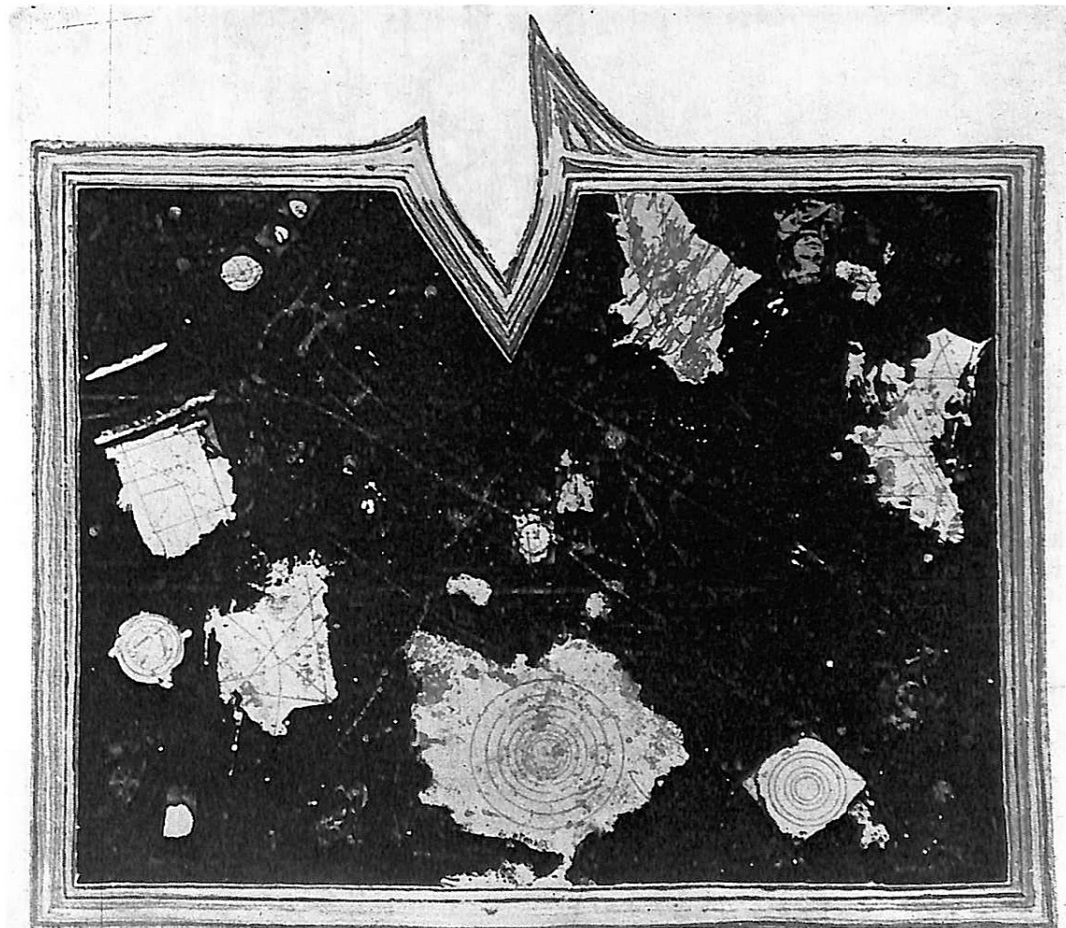
Рођен је 7. јуна 1930. године у Београду. Дипломирао је на сликарском одсену Академије ликовних уметности у Београду 1953. г. у класи професора Недељка Гвозденовића. 1955. г. завршио је специјални течај код Марка Челебоновића и Мила Милуновића. Паралелно, на графичком одсену Академије код професора Бошна Карановића, упознаје технике дрвореза, банкореза и литографије. 1954. прилази Кругу Графичног колектива. Био је члан група „Данас“ и АРТА. Од 1983. г. редован

професор на Факултету ликовних уметности у Београду.

Редовно излаже на колективним изложбама у земљи и иностранству. Самостално излаже у Београду, Варшави, Новом Саду, Паризу, Вршцу, Бриселу, Њујорку, Единбургу, Абердену, Рочестеру и Врњачкој Бањи. Добитник је бројних награда и признања.

... Пошто је врло рано открио велико узбуђење, налик неком артистичком хазардерству, приликом експериментисања са графичним материјалом, Марко Крсмановић је до сада највећи део свога уметничког рада посветио графици... Од самог почетка свог уметничког рада, Крсмановић је осећао потребу за „игром“ коју је увек изнова започињао са материјалом... Прави извор слободе

за њега је одувек био „у оном малом сасвим спонтаном, скоро аутоматском цртању, на неки начин сродном цртању Волса или Клеа“... Ту своју потребу за личном белешком он је све време иснаживао и у графици... Уколико Крсмановићеву уметност посматрамо са аспекта хроничара уметности, утврдићемо да се овом приликом може наћи само привидна сагласност са актуелним ликовним језиком постмодернистичке уметности — новим експресионизмом. Сагласност је само случајна подударност једног више-мање вештачки исфорсираног стила, који симулира инфантилизам и спонтаност, са потпуно личним, психички условљеним исходом генезе Крсмановићевог тридесетогодишњег напора за иснаживањем пре свега себе...”

ТРАГОВИ I
акватинта, 66×50

ТРАГОВИ II
акватинта, 56×76

ВЕЛИЗАР КРСТИЋ
Београд, Бориса Кидрича 35

Рођен 1947. године о Ореовцу код Ниша. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду. Студирао је школске 1973/74. године на Ликовној Академији у Бечу као стипендиста Хердере фондације из Хамбурга.

Излагао је на многим и значајним изложбама савремене ликовне уметности. Од 1973. године имао је већи број самосталних излагања у Београду, Бечу, Нишу, Панчеву, Загребу, Ријеци, Новом Саду, Љубљани, Врању и др. Добитник је

низа награда за цртеж, сликарство и графину.

Асистент је на Факултету ликовних уметности у Београду.

„У природи од готово две деценије настају ликови и главе знане и незнане, људске и јагђеће муве и ракови, одбачени предмети и излози, купачице и велики говорници, прогнани. Настају као мање или веће целине, којима аутор захтева више проблема, међу којима се посебно намеће **увећање**. Преводећи микро свет и макро представу, користио се искуством филмског надрирања и фотографије у поновљеним експозицијама са симултаним померањем. Ова једноставна иконографија, са предметом у фокусу збивања, паралелно

се развијала у сликама у графикама, а оне заједно са цртежом чине у стваралаштву овог аутора нераскидиво тројство.

Напуштајући време у којем је цртеж пратио форму из природе а унутар се његових контура дешавале промене: сажимања стеченог искуства и тренутног импулса, докази до новог, ослобођеног покрета спонтаног геста у експресивном звуку који као сирена пара тишину.

.. Путоказ у стваралаштву Велизара Крстића искључиво је његова унутрашња нужност која се огледа у непрестаном раду: страх од стајања раван је страху од умирања, па једино кроз чин стварања он постоји. Отуда и није чудо што не ради по одређеном програму, већ тај ритам и промене зависе од пулсирања његовог била и тренутног емотивног набоја. Стално трагајући по кртовима сопственог бића, покушавајући да осети краљевске тренутке, као ретке празнике уметности, када се поклапа истина и ликовни знак, Велизар Крстић гради поетину сопственог дела."

Љиљана Ђинкул
(из каталога изложбе у Господар Васином
конаку у Краљеву 1988.)

ВАН ГОГ, 1889
комбинована техника 130 × 140

ПОРТРЕТ, 1988
комбинована техника, 96 × 106

ОТО ЛОГО

Нови Београд, Булевар АВНОЈ-а 158

Рођен 1931. годину Београду. Завршио је Академију примењених уметности у Београду.

Редовно излаже од 1953. године на групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагао у Београду — више пута, Сарајеву, Нишу, Загребу, Дубровнику, Арађеловцу и у иностранству: Брисел, Њујорк, Цирих, Манхајм, Лијен, Париз, Венеција... Добитник је низа значајних награда и признања у земљи и ван ње.

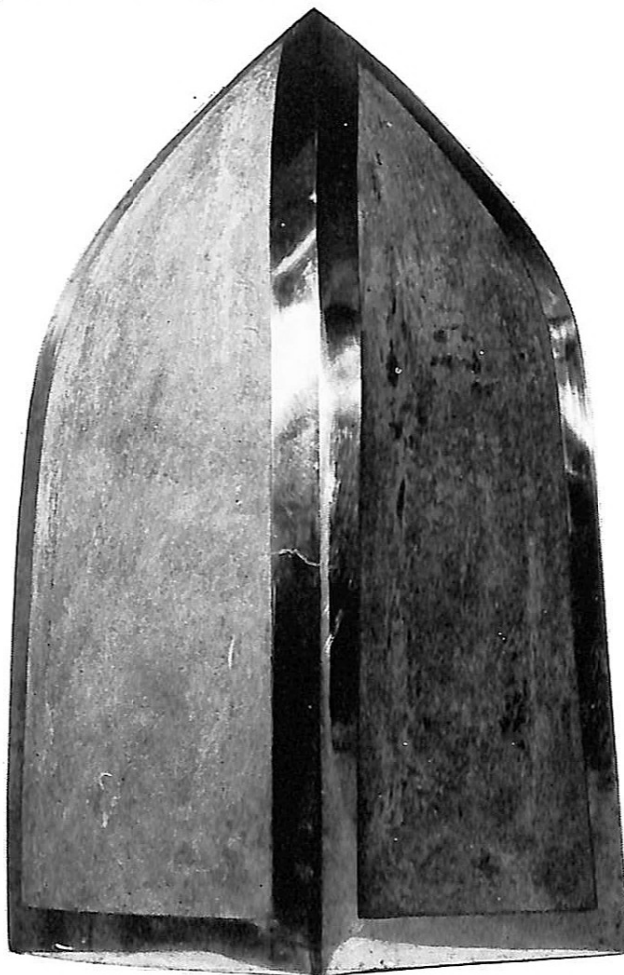
Аутор је великог броја споменика и биста: Споменик раднику металцу у Крагујевцу, НХ Фрањо Клуз у Омишу, НХ Моша Пијаде у Опову, Светолик Ранковић у Аранђеволцу, Титова радионица у Смедеревској Паланци, НХ Руди Чајевец у Канњу и многа друга. Радови му се налазе у великом броју музеја, галерија, јавних простора у земљи и Европи, САД и Канади: Музеј савремене уметности у Београду, Меморијални центар „Ј. Б. Тито“, Галерија савремене уметности у Загребу, Модерна галерија у Љубљани, Национална галерија у Ослу, колекција

Олаф Палме у Штонхолму, Уметничка галерија у Манхајму, у музејима и колекцијама у Бриселу, Њујорку, Лос Анеђлесу, Вашингтону, Милану, Паризу, Тел Авиву...

... органсна скулптура Ота Лога има симболички и магијски карактер, што је пре неколико година тачно уочио Жина Турински. Пуни и напети, бременити и отежали, виталистички у основи, ови облици настају из чистих пластичних побуда (трајни однос тврдо-мено). Иако се у неким бридовима осећа чиста линија конструкције, она је у функцији другог циља, чистог органског израстања масе. У том расту форма се не одређује покретима природе већ је у агресивној позицији према њој и простору, чак и над простор уђе у њу она га обухвати као чељустима, затвори и кристализује, оствари са њим заједницу која у много чему подсећа на просту машину. Као и ненада Бранкуси, тако и Лога скида са

материјала љуске и наслаге, полира и цизелира како би дошао до оне осетљиве границе органског живота, што у крајњој консеквенци претвара његову скулптуру у предмет са споственим животом, у објекат који учествује у неком магијском чину. У том магијском садржају извешан симболички карактер имају нени карактеристични облици форме: шпигели, напрегнути свали, обрнуте пирамиде, чашице тврди оклопи и мека језгра итд."

Лазар Трифуновић
(„Уметност 22“; април, мај, јуни 1970,
Београд)

ПТИЦА 5, 1971
бронза, 73×70

КАТЕДРАЛА 6, 1988
бронза, 27×60

МИЛАН ЦИЛЕ МАРИНКОВИЋ
Београд, Симе Милошевића 43.

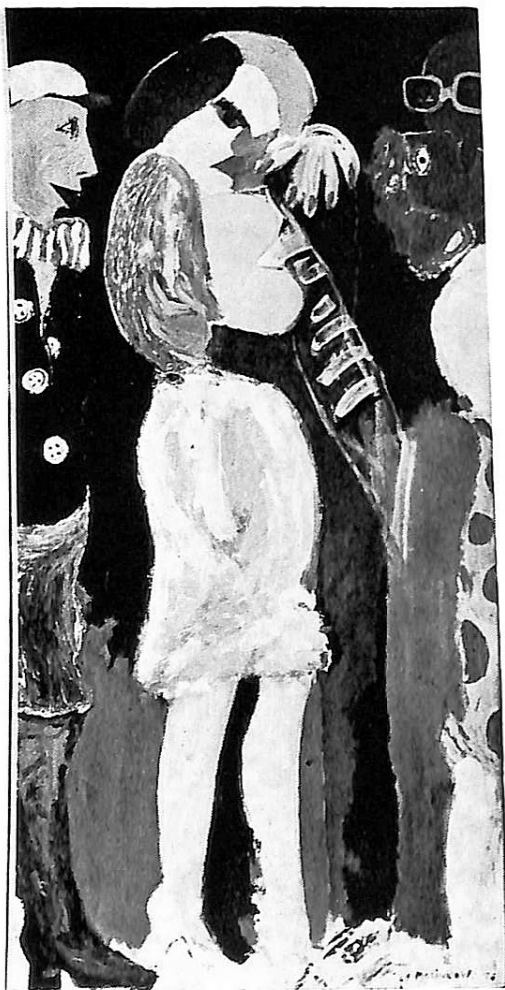
Рођен 1947. године у Београду. Академију ликовних уметности завршио у Београду. Редовно излаже на бројним изложбама савремене ликовне уметности у земљи и иностранству од 1970. године. Самостално је излагао више пута у Београду, Ровињу, Новом Саду, Паризу, и Њујорку. Добитник је неколико значајних награда на изложбама код нас и Кањ сир Мер-у (Француска).

... Мада из свега проистиче, а тако јесте, да је Циле по природи и бићу

свог дела био претеча неких актуелних тенденција (пре осталих: рђавог сликарства, нових наиваца и нових дивљих), ипак се мора нагласити да је широким продором духа уметности осамдесетих година код нас и његово стваралаштво доживело извесне промене. Оне се очитују и на овој изложби, овде дати избором радова, али нипошто у суштинским вредностима колико у формалним одлима. Наиме, свестан да су га токови развоја уметности у свету потврдили, да је њихова матица кренула коритом у којем се он већ налазио, могао је не губећи у времену да поради на радикализацији битних елемената изражавања. Ослобађајући се у првом реду свега што би могло да делује као остатак класично схваћеног

експресионизма којем је наравно на самим почецима морао дуговати, Маринковић се брзо, правовремено, успешно, без остатка и заслужено, нашао у самом језгру вредности светски актуелне поетике неоекспресионизма и то као зрела стваралачка личност."

Никола Нусовац
(из каталога изложбе у КИЦ СФРЈ у Њујорку 1988.)

ЗАР ВЕЋ ФАЈРОНТ, БЕРЛАНГА, 1976
уље, 200 × 120
вл. инг. Бранко Радовић, Београд

ПРИЈАТЕЉИЦЕ
уље, 180 × 150
вл. Мини Рановић, Београд

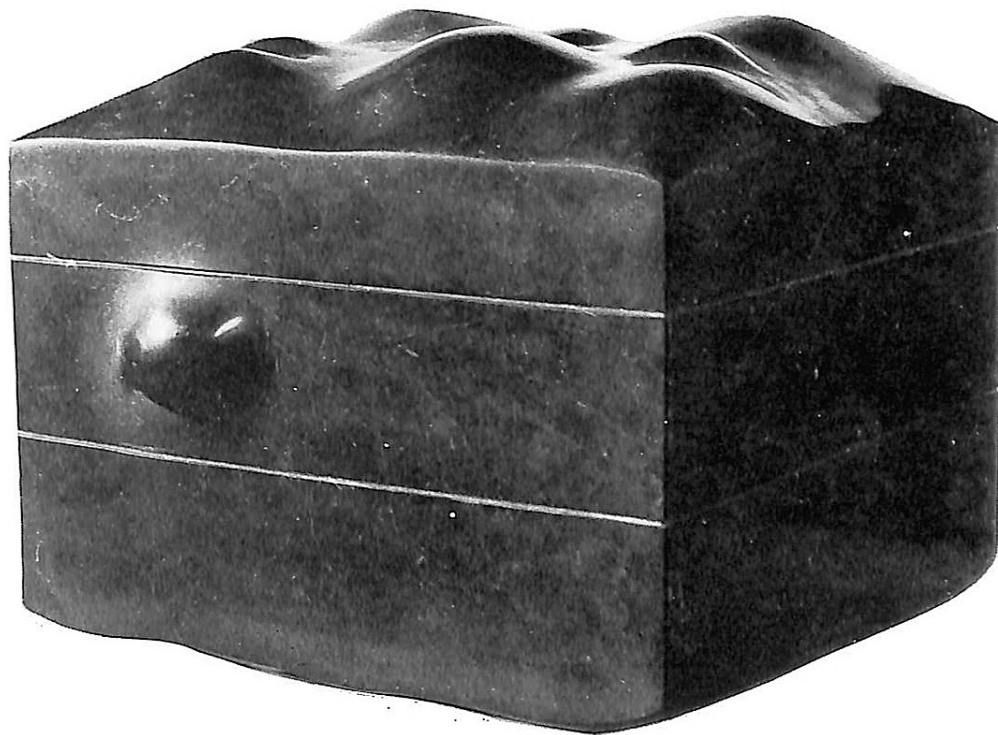
АНТЕ МАРИНОВИЋ
Београд, 7. јула 71

Рођен 1947. у Велој Луци на Корчули. Дипломирао Академију ликовних уметности у Београду. Самосталне изложбе одржао у Велој Луци, са В. Јовановићем и И. Оребом, Корчули са И. Оребом, Београду са Г. Гвардиолом и Н. Јакешевићем, Аранђеловцу са П. Ђмчikusом. Нишу са М. Тишмом. Учествовао на значајнијим изложбама у земљи и иностранству. Добитник је више значајних награда: Златно длето УЛУС-а и Награда на изложби „Простор 76“ 1976. Награде на 17 октобарском салону, Специјалног признања на међународном конкурс за скулптуру „Чита ди Марино 77“ и других.

„...—то што чини вајар Анте Мариновић, то је покушај да се изваја море. Море и ветар чак! Ветар и море, два вечна податка из природе који су до сада углавном припадали магличастој области поезије... Анте Мариновић не жели идеограме, не жели чак ни симболе, већ осећајну игру глатких испупчења и благих засенчених увала. Радили су то и стари Грци. У тој сличности готово да нема случајности, јер тако на Корчули где је Анте Мариновић провео своје детињство боравио је и Хомеров Одисеј... Али што да чини један Анте Мариновић данас? Како да његова скулптура буде и корисна кад је готово немогуће асимилисати суштинску слободну уметност скулптуре у строго функционалне потребе модерне архитектуре.

Носталгија је проклето лепа ствар и велики покретач. Бити далено од свог детињства, одвојити се од девичанства исонског предела мора и камена Веле Луне, и становати у четвртастим, хладним бетонским осинацима Новог Београда, а стално, стално дочаравати да се пред тобом таласа и гипа вечито променљиви водени бескрај... Зар ипак у том судару нема доста места за контрапункт хладне геометрије и носталгије поетске слободне форме. Зар се баш ту не види функција и место за живот скулптуре Анте Мариновића. Али, какве ли га тек стваралачке муке на том путу ченају.”

Стеван Станић
(из каталога изложбе са М. Тишмом у Галерији Народног музеја у Нишу, 1977.)

ТРОЈСТВО, 1980
мермер, 29,5×27×25

АМОН, 1981
гранит, 27,5×25×12,5

ДУШАН МИКОЊИЋ

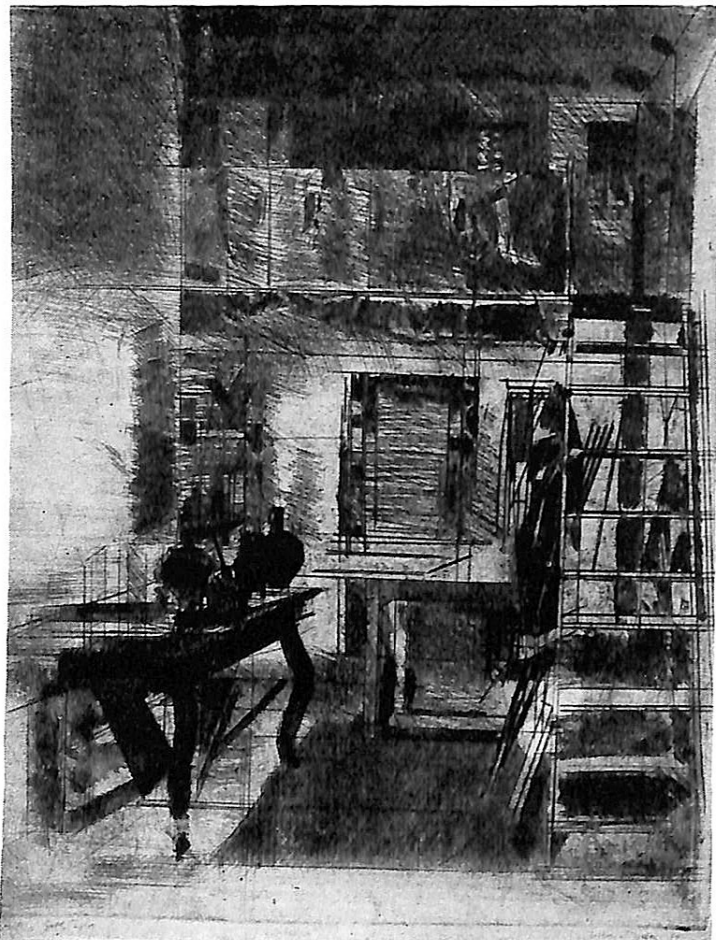
Н. Београд, Ст. сајмиште 28

Рођен 1940. године. у Урошевцу.
Завршио Академију ликовних уметности
у Београду 1964. године. Редовно
учествује на бројним колективним
изложбама у земљи и иностранству.
Више пута самостално излагао у Београду.
Добитник је значајних награда за
графику.

... Микоњића не интересују „велике
истине“ или „тешке судбине“, већ
живот свакодневни од нула-нула до
двадесетчетири часа... За њега је извор
стваралаштва интимни запис о ономе што
га окружује, а од чега изабера оно што
већ носи у себи. Ближи је да верује
несавршеном него беспрекорном.
... Микоњић се увек, и раније и данас,

кретао ван дневних трендова... свесно
није изабрао неку од атрактивних
графичких дисциплина. Није изабрао оно
што би му лакше омогућило да дође, до
различитих техничких иновација, већ се
определио за поступак чији су почеци
дубоко у петнаестом веку... Изузетну
појаву представља његова поновна
интервенција на старим плочама... Махер
жели да осети како се доживљај понаша
у новом третману. Не интересује га
обмана. Сликарски инвентар је сасвим
сузио и углавном свео на ентеријер у
којем се појављује полица сто, ваза, и
још по нешто. Односно свео је на оно
што омогућава дефинисање линије а то
је полица на којој проучава односе
хоризонталних и вертикалних плоха, док
нод ваза и флаша дозвољава линији и
извесну разиграност. Посебно поглавље
представљају портрети, које не ради са
тежњом на сличности са портретисаним,
већ из жеље да проникне у унутрашњу
структуру личности... Ликовна сигурност

и артикулисаност ових записа је та која
нас тера да Микоњићу и његовим
листовима верујемо..."

ПОЛИЦА, 1978
сува игла, 50×65

ЕНТЕРИЈЕР, 1980
сува игла, 50×65

ПРЕДРАГ ПЕЋА МИЛОСАВЉЕВИЋ
(1908—1987)

Родио се у Лужницама а умро у Београду, где је провео највећи део свог живота. Правник по образовању, до рата и непосредно после, био у дипломатској служби у Лондону, Мадриду и Паризу. У приватној школи Јована Бијелића учио сликарство. Излагао на значајним изложбама у земљи и југословенским изложбама у иностранству. Излагао са члановима група „Дванаесторица“ и „Шесторица“. Добитник је више најзначајнијих награда међу којима се издвајају Гран При 1937. у Паризу. Награда АВНОЈ-а. Писао је есеје, драме, огледе и записе из области уметности и шире. Био је члан Српске академије наука и уметности.

„... Уметност нашег времена носи заставу стваралачке слободе. И та слобода изгледа, на први поглед, безгранична и апсолутна. Зграда традиције је срушена. Али нова... нова се зида на неизбежним темељима старе!

И уметност, ослобођена једне стеге, открива се сада новом. И, ево, како се налази у ствари на условној слободи.

Нови стил такође има своја правила игре. Једна нова дисциплина, један нов дух налазе сликарима и вајарима нове обзире према једној старој етици. Један сасвим нов начин замишљања, одевања или свлачења облика и нов начин изражавања осећају се као универзалан језик чим се уђе у било који музеј савремене уметности... Трагајући за елементарним,

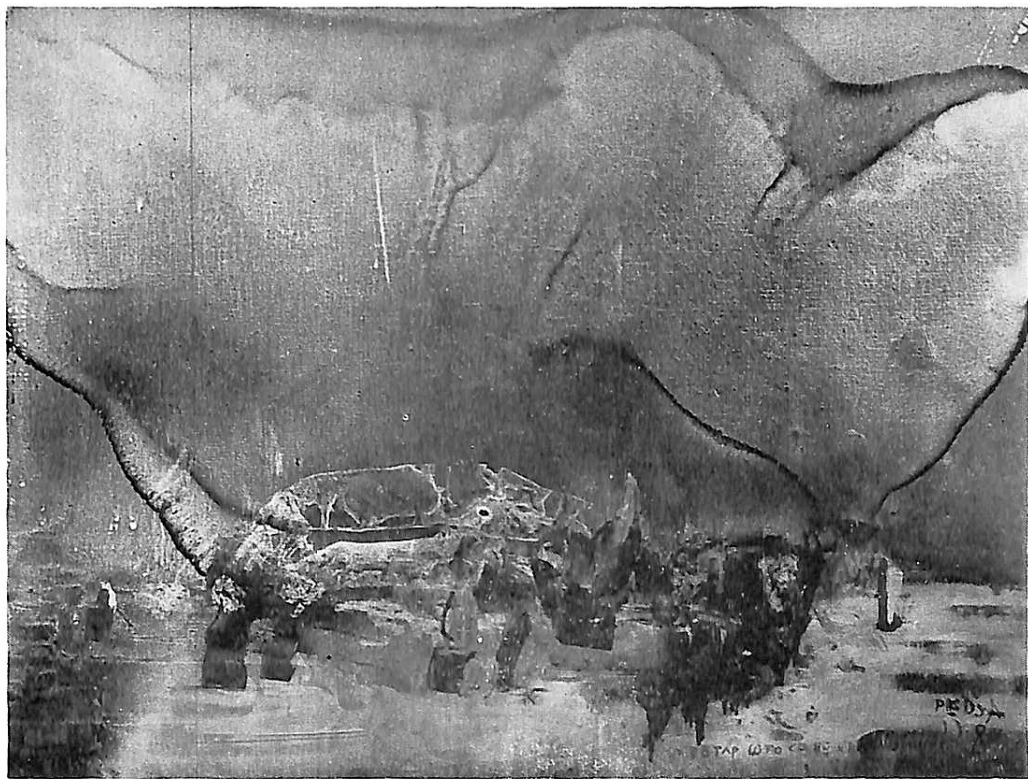
савремена уметност опет је открила лепоту на новим ситуацијама, полазећи из једног унутрашњег, психолошког стања и надражаја. Да још једном открије да је тај свет, финтиван и произвољан, исто тако објективан и могућ, као и свет који је дело рационалистичког и емпиричког духа класичног Југа. Тако се изменио само појам лепоте која више није привилегија Олимпа...“

Пеђа Милосављевић, Радозналост уметника, из књиге „Београд, град на мору“

„... Сам Милосављевић је једном записао да је настанак слике „ствар тренутка, тренутка који најчешће остаје непознат у просторима између јаве и сна, идеје и поезије. Ако је охрабрење за своју уметност нашао код француских сликара „поетичне стварности“, он је постао прави поетски сликар прошлости и

историјских амбијената, али и атмосфере тренутног расположења. Те две компоненте — љубав за старину и лирска преданост тренутку — немогуће је одвојити у његовом сликарству, као што би било неправедно разбити његову личност на различите склоности које су у у њој удружене — на литератури, теорији и критици, или пак раздвојити у његовом карактеру стрпљивост и истрајност од тренутног расположења, мисаоност и мудрост од спремности да се препусти вијугавим путевима животних матица, дубоку концентрацију у послу од нервозних сванодневних покрета...“

Лазар Трифуновић, Српско сликарство 1900—1950, Нолит, 1973.

НОСОРОГ НА ВЕТРУ, 1968
уље на платну, 114×146
Вл. Музеј савремене уметности, Београд

БРАНИМИР МИНИЋ

Нови Београд, Јурија Гагарина 45/9

Рођен 1938. године у Београду. Завршио је Академију ликовних уметности и Специјални течај у Београду у класи професора Љубице Сокић. Редовно излазне на групним изложбама у земљи и иностранству од 1964. године. Самостално је излагао више пута у Београду, Зрењанину, Суботици, Сомбору, Чачну, Пожаревцу, Земуну. Добитник је више награда и признања на изложбама у земљи. Дела му се налазе у Музеју савремене уметности у Београду, Народном музеју у Крагујевцу и Музеју у Јабланици.

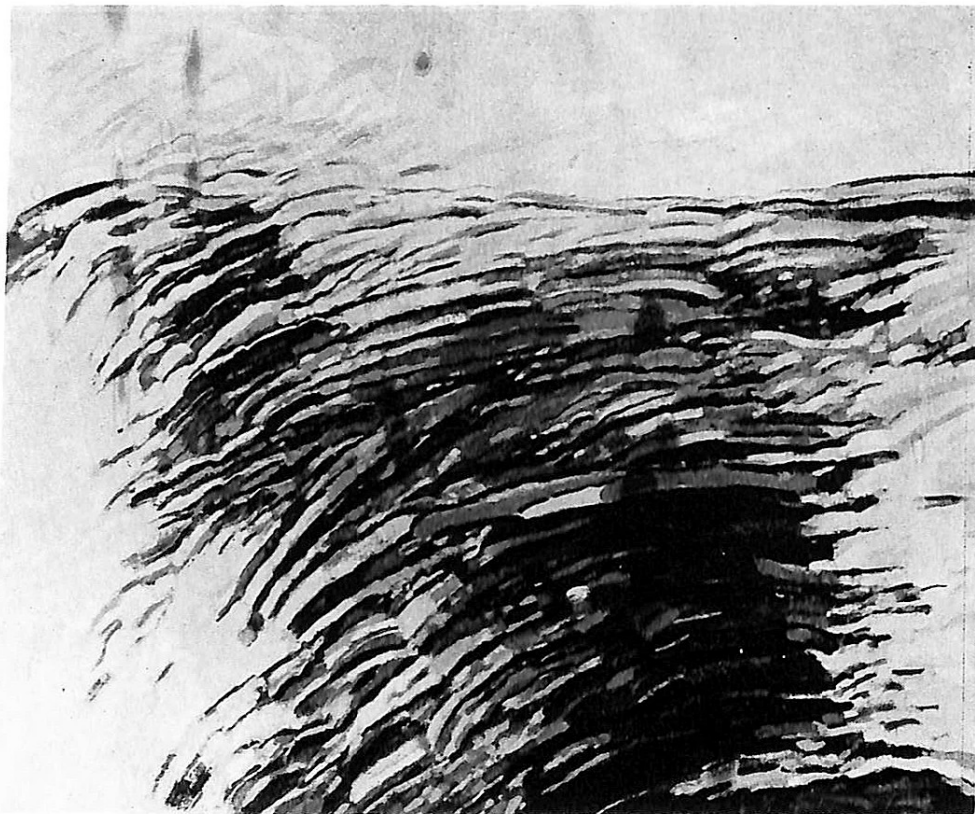
„Минићево приступање теми — пејзаж, одаје жељу да се у њој нађе предмет

на коме ће уметник, сигурније него код ранијих, апстрактних слика, моћи да испољи свој сликарски сензибилитет и амбицију да се он испољи кроз лепо срочену пинтуралну форму. Изгледа да је управо једна оваква амбиција, а не рационално и спољним чиниоцима или каквом коњунктуром вођена промена, условила да се Минић нађе пред проблемом предела као теме слике. Он је рад на том задатку развијао у две етапе. Прва од њих је теиенција да пејзаж, који ће имати да понесе бремене једне што је могуће личније визије, не буде одмах схваћен *in abstracto*, као каква исувишна општа категорија.

Јер, трагови такве категорије, који су могли да се нађу у његовим ранијим сликама, нису га у потпуности задовољили. Требало је, значи, успоставити везу са конкретном пејзажа, са пулсирањем стварне природе, бар кроз један летимичан

поглед на њу, али довољан да буди нагон за сликањем и да разгорева осећања. То би значило успостављање контакта са нечим што за сликара има привук истинитости једне егзистенције постављене изван њега самога“.

Зоран Павловић
(из предговора каталога самосталне изложбе у Галерији Културног центра Београда, Београд, 1981.)

ФОРМИРАЊЕ СЛИКЕ, 1985
уље 55×45

ФОРМИРАЊЕ ПЕЈЗАЖА, 1984
уље, 70×50

БРАНКО МИЉУШ

Београд, Гаврила Принципа 9

Сликар и графичар, рођен 1936. у Драгоштињи. Дипломирао сликарство на АЛУ у Београду и постдипломске студије, Професор на ФЛУ. Самостално излагао у земљи и иностранству: први пут у Београду 1959, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1969, 1972, 1973, 1974, 1981, 1982; Карловцу, Новом Саду, Приштини, Крању, Љубљани, Сомбору, Копру, Краљеву, Бања Луци, Нишу, Сплиту, Сарајево, Пожаревцу током 1961 и 1986; Паризу, Прагу, Грацу, Бејруту, Бремену, Единбургу, Лозани, Нојшателу, Њујорку, током 1962 и 1979.

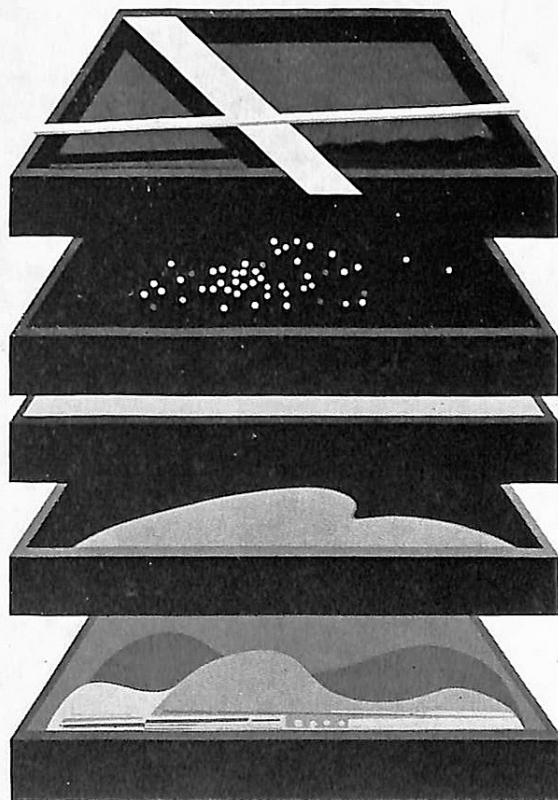
Излагао на више од 130 значајнијих изложби у земљи и 120 репрезентативних изложби југословенске уметности у иностранству.

Добитник је више значајнијих награда међу којима се издвајају: Награда за графину на I октобарском салону 1969, Међународна награда на IV међународној изложби графине у Љубљани 1961, Награда „Политике“ 1963, Велики печат Галерије Графичног колектива 1975, Награда за графину на I међународној изложби графине у Кракову, Награда за графину на VIII загребачкој изложби југословенске графине, Прва награда за графину на изложби Југословенског портрета у Тузли 1975, Златна игла УЛУС-а 1979, Премија на Загребачкој изложби југословенске графине 1980.

...Усхит чуђење над феноменом живота, његовим непрестаним процесима

и цикличким обнављањима, у распону од микро до макро космичног, преточени су у Миљушевим радовима у специфичне симболичне и иконишне онвице, постајући интегрални део његовог пластичног језика као наков нарочити заштитни знак, или пак сума знакова. Но, и само поимање уметничког дела као таквог, као изузетне „радости за очи“, у следу неканвог оптимистичког естетског хедонизма, који искључује натарзу трагике и клони се свега што је морбидно и обеспокојавајуће, утицало је на формирање те типично Миљушеве „ведре фантастике“, која је, ослоњена на реално, умела да на синтетички начин обједини формалне елементе чак, често узајамно супростављених поетика, као што су то били енформел или пак концепције које је заговарала београдска група „Медиала“... Подједнако суверен и професионално надмоћан и различитим линовима дисциплинама и медијумима,

као што су графика или пак сликарство, Миљуш је, стицајем околности, као и сопственом логиком избора, већу енергију био усмерио на графици, која је моћно израсла из његове маштовите цртачке авантуре: у ранијој фази, он се интензивно бавио техникама дубоке штампе, бакрописом и акватинтом, претежно црно-белом, да би, не одолевајући свом сликарском и колористичном темпераменту, реализовао и низ радова у вишебојној дубокој штампи. Но, преласком на све популарнију и прихватљивију технику равне штампе, свилотиска, односно сериграфије, Миљуш је закорачио у једно подручје које је, одређеним ограничењима упркос, омогућило да његова комплетна уметничка личност дође до пуног изражаја, да се његова графичка виртуозност и поливалентност, споји се домаћајима које је паралелно био остварио у слици.“

НОСТАЛГИЈА, 1979
свилотисак, 92,5×62,5

ПРЕДМЕТИ И СЕНКЕ, 1979
свилотисак, 92×62,5

РАДЕНКО МИШЕВИЋ
Београд, Дрварска 10

Рођен 1920. у Рогатици. Академију ликовних уметности и специјалку завршио у Београду. Бео сарадник мајсторске радионице Мила Милуновића. Од 1964. до пензионисања био професор Факултета ликовних уметности у Београду. Био члан група „Самостални“, „Сарајево 55“ и „Група 57“. Самостално излагао у земљи и иностранству: први пут у Сарајеву 1954. потом 1958, 1966, 1971, 1984; у Београду 1962, 1966, 1973, 1981, 1985; у Чачку 1967; у Загребу 1969, 1979; Титограду 1971; Зеници, Травнику 1975; Зрењанину, Суботици 1977; Сомбору 1980; Нишу, Софији, Албанију 1981; Себру (Швајцарска) и Женеви 1984; Лозани 1987.

Излагао на више значајнијих групних изложби у земљи и репрезентативним изложбама југословенске уметности у иностранству.

Добитник је више значајнијих награда међу којима су: Шестоаприлска награда града Сарајева 1958, Златна палета УЛУС-а 1967, Prix national на Међународном фестивалу сликарства у Sagnes sur Mer 1970, Гранд при на Међународној изложби реалистичног сликарства у Софији 1979, Октобарска награда града Београда.

„Сликарство Раденка Мишевића заузима у југословенском сликарству посебно место по својим специфичним одредбама: лишено је потребе да се исказе у стилској чистоти, у отпору са најшире усвојеним савременим ликовним оријентацијама, речју, окренуто је истини на дубоко доживљеном и животом

потврђеном плану. Када се сагледа у четрдесетогодишњем распону оно открива подстицаје традиције и упоришне тачке у савременој уметности али остаје строго у границама личног виђења света и уметности. Тиме се жели рећи да су садржаји којима је ово сликарство у менама било наклоњено, да су формалне особине, колористички односи и графизми и корену зависили од емотивног набоја, од дејства унутрашњих импулса и да је, а то је у случају Раденка Мишевића био императив, пренаглашена емотивност контролисана искуством, да је свесно заустављена у име јасности саопштења. Мишевић није бежао од стварних података у транспозиције које би могле дефинисати његов став у виђењу света уметности, његов виши циљ је био да открије оно што се налази иза података у просторима нама недокучивог, ирационалног. Саопштавајући да Мишевић тени да сазна просторе иза стварних представа морамо саопштити да нагонски и свесно улази у предмете својих слика, да постоји нека неодрљива потреба да проинине разлоге постојања и одређених стања ствари. Његова људска природа и природа његовог дара суочавају се непрестано у тачкама које његове сликарске исказе условљавају и мењају. То што чини његов поетски свет саглашава се у целини његовог досадашњег дела, док се делима појединих фаза исцрпљује у њима сазнана суштина.

... Мишевић открива огољено сопствена душевна стања налазећи истородну духовну, садржајну, вишемислену огољеност у елементима који су конституисали слику. Тај прелаз са душевног на духовно открива у шта се сабија поетика дела да би оно могло да емитује поруку. Ова порука је у многим сликама сурова разарајућа али и истовремено оправдана и дубоко људска ...“

Стојан Ћелић
зима 1985.

КИШНИ ДАН, 1967
лим и уље на платну, 131×120
вл. Модерна галерија, Титоград

ЕНТЕРИЈЕР, 1978
уље на платну, 124,4×44,8

**БОРИСЛАВА
НЕДЕЉКОВИЋ-ПРОДАНОВИЋ**
Београд, Рузвелтова 23А/IV

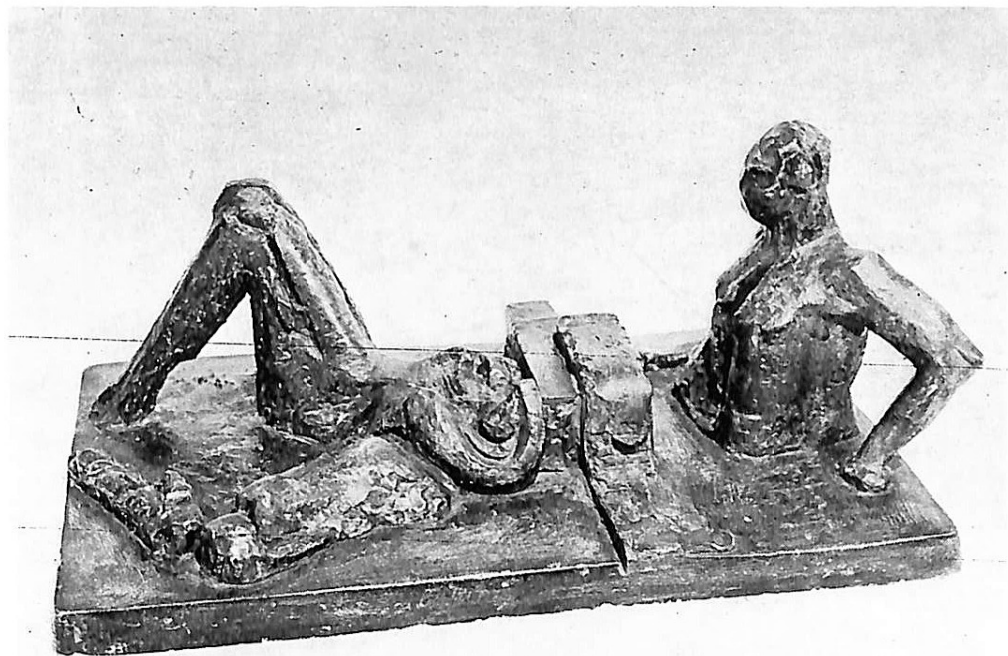
Рођена 1948. године у Новом Саду.
Дипломирала на вајарском одсену ФЛУ
у Београду 1974. г. у класи професора
Јована Кратохвила. Постдипломске студије
на истом факултету завршила је 1976. г.
у класи професора Николе Јанковића.
1982. изабрана је за асистента на
Академији уметности у Новом Саду.

У уметнички живот се укључује 1970. г.
од када излаже на бројним колективним
изложбама. Први пут самостално излаже
у Београду 1976. г. Добитник је бројних

награда за скулптуру и уметничку
делатност.

„... Борислава Недељковић—Продановић
је изградила један оригиналан и,
усудио бих се рећи, аутентичан свет,
бременит егзистенцијалним ситуацијама,
у којима проблем „подељености“ човека
савременог доба има генерално место и
значај... Наглашено „искидана“ форма
људске фигуре... ипак остаје повезана,
захваљујући основној ликовној идеји,
која се у њеном делу остварује
посредством „законитости“ пластичног
јединства... Захваљујући свом природном
дару, изразитом скулпторском
сензибилитету, Борислава Недељковић-
Продановић нам чистим ликовним
„језином“ и изражајном формом,
саопштава нена стања људске

егзистенције, која препознајемо у њеном
делу, као видове датих уметничких
истина...“

НА ТЛУ, 1977
гипс, 67×40×33

МЕНГЕЛЕ, 1983
камен, 37×38×23

МИЛИЈА НЕШИЋ

Нови Београд, Старо сајмиште 28

„... Погледате ли пажљиво, хуманитарније и остале Нешићеве цртеже, видећете — из њих — исто: тугу, самоћу, беспомоћност, јад. Милија Нешић има сигурно осећање трагичности постојања, живота. Као сликар, он ће се можда и у другим правцима развијати и кретати. Али, он је један млади ликовни „песник“, и то је — више него довољно“.

Павле Стефановић, НЕШИЋ, Видици, 12, 1959.

„... Нешић се, готово лишен претходних колебања и недоумица, изјаснио за један

актуални смјер пластичног мишљења, смјер који се темељи на јасноћи обликовне конституције и прецизности техничке апаратуре дјела, а у овим инструментима његовог чина открива се једна нова сензибилност коју бисмо могли оквалифицирати појмом „егзактне имагинативности“... за њега (Нешића), битни смисао напора данашње дјелатности људске воље јесте неопходност спријечавања отуђења свијета технике од свијета духа и стога се он, свијестан овог данас још увијек пријетећег раскола, у свом раду определијелио за могућност сурадње ових у бити нераздвојних компонената сване активне и доиста ововремено оријентиране свијести. Желим овим поводом исказати своју приврженост Нешићевом ставу зато што је он, међу многим солуцијама које му се данас нуде, показао рјешеност да одабере пут јасноће, одлучности и поузданог градитељског елена.

Јеша Денегри

(из каталога изложбе: Милија Нешић, кипар, Загреб, Галерија Студенског центра, 1967.)

... За индустрију је сумња у саму себе — смрт! За уметност је сумња у себе — услов останка!

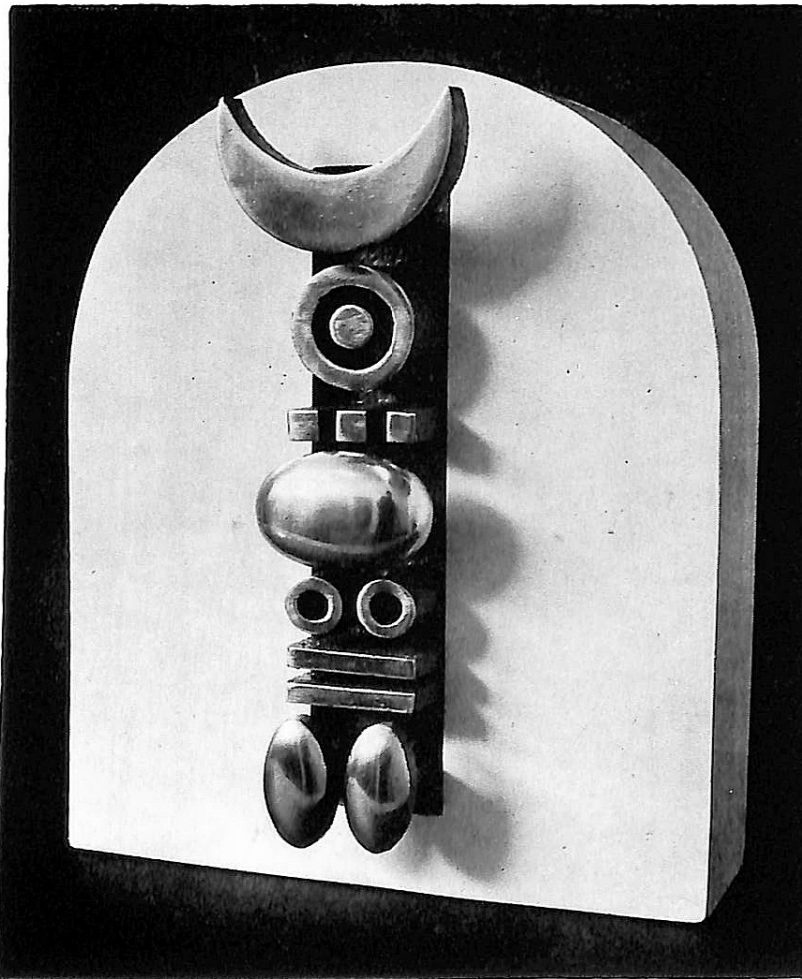
На овој тачци мишљења почињем да се према делу Милије Нешића односим са најдубљим поштовањем. Његов кројени метал није заборавио претне који су живели, сањали и волели много пре индустријске епохе и много друкчије него што је индустријски (и конфекцијски) живи, сања и воли данас. У Нешићевим металним стећцима, који тако неодољиво подсећају на српске сеоске крајпуташе, чуда чине посећени гвоздени и алуминијумски квадрати. Да ли је његова игра и њихов мирни, симетријом обуздани поредак само дуг моди времена? Или постоји једна дубља прича, немо, упрнос печата индустрије, неутуђено и неанонимно називање? Мислим да постоји! Ја не умем да га преведем на речи. Да ли се то уопште може?“

Мића Поповић, из каталога изложбе у Салону Музеја савремене уметности, Београд, 1975.

„... Ја нажалост не стварам радујући се лепоти живота, већ стварам из потребе личног спасења пред ружним и злим. Трагично сазнање о човену и његовој судбини ме опседа и ствара снажно осећање бесмисла постојања од кога покушавам да се ослободим преко мрдалица. Оне су нека врста личне одбране од отуђеног и застрашујућег света, без морала, хуманости и слободе, чије ми понашање изгледа нелогично, противуречно, лажно, глупо, сурово, сумануто, брутално, малоумно, самоубилачко... Мрдалице доживљавам као вид психотерапије преко којих се ослобађам душевних потреса задобијених у свету у коме живим. Оне су моја религија и идеологија... Ето зато се бавим мрдалицама. Да ли је то уметност? Не, ја стварам мрдалице а не уметност!“

Милија Нешић, из дневника 1983, предговор за каталог

МРДАЛИЦА 1986
комбинована техника,

СЛОБОДАН ПЕТРОВИЋ
Београд, Хаџи Рувимова 22

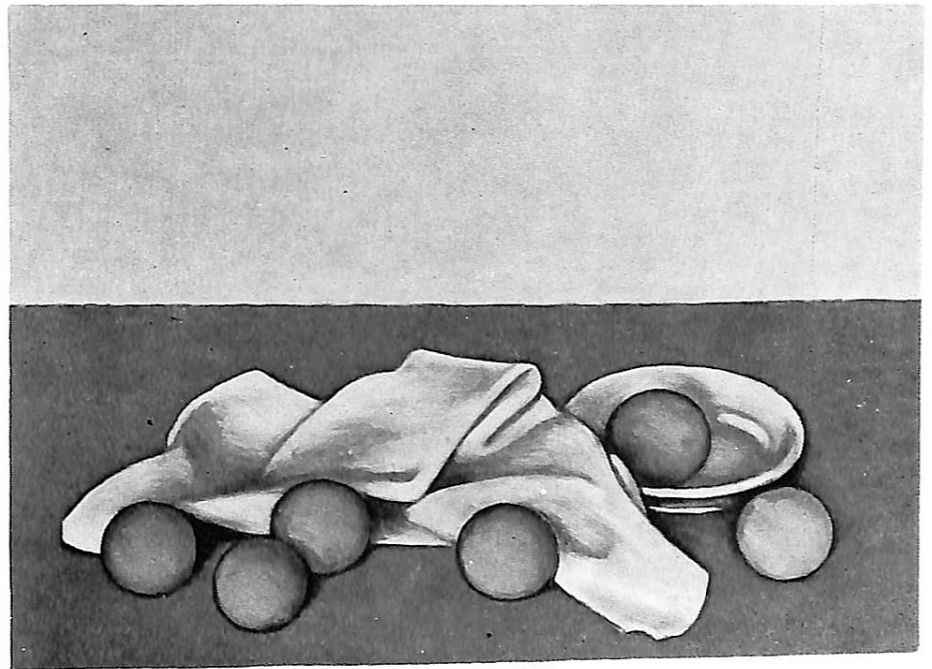
Рођен 1921. у Пироту. Академију
ликовних уметности у Београду завршио
1948. године.

Излаже на многим изложбама УЛУС-а,
Октобарског салона и на другим
изложбама у земљи.

Добитник је награде Златна палета
УЛУС-а на Јесењој изложби 1968.
године.

МРТВА ПРИРОДА, 1982
уље на платну, 53,5×73

МРТВА ПРИРОДА, 1988
уље на платну, 54×73

МИОДРАГ МИЋА ПОПОВИЋ
Београд, Студентски трг 19

Рођен 1923. године у Лозници, СР Србија. Академију ликовних уметности студирао у Београду, у класи професора Ивана Таваковића. Члан Друштва српских уметника „Лада“. Члан Српске академије наука и уметности. Живи и ради у Београду. Одржао велики број самосталних изложби, у Београду, више пута, а први пут 1950, затим у Паризу, Загребу, Хагу, Новом Саду, Нишу, Зрењанину, Берлину, Дубровнику, Минхену, Земуну, Апатину, Сомбору, Скопљу, Ровињу. Учествовао на великом броју групних изложбама у земљи и југословенским изложбама у иностранству. Објавио више књига и чланака. Бави се филмском и позоришном уметношћу.

„...Склоност на литератури и осећање за људску судбину представља две дубинске структуре у уметности Миће Поповића: једна извире из природе његовог дара, друга прожима мотиве његовог стваралаштва. Свака има сопствене елементе, свој начин функционисања и пролажења кроз сложене односе у којима се претвара у конкретан знак, у слику. Посматрано у целини „сликарство једног уметника није непроменљив систем који се понавља из дела у дело, већ жив, покретан и отворен организам у коме се одвија борба с платном и материјалом у којој увек изнова треба да се докаже и потврди егзистенција једног бића... Због тога се дело једног сликара или једна појава модерног сликарства не може потпуно разумети уколико се не објасне ти модели појединих фаза који нису ништа друго до преображај основних структура

у покрету. У сликарству Миће Поповића има их пет...

За Мићу Поповића сликарство је позив који му обезбеђује животну егзистенцију и због тога он према њему има потпуно професионални однос који је изражен у свакодневном дуготрајном и упорном раду, савесном студирању сваног проблема, апсолутној технолошкој коректности његових слика, употреби најквалитетнијих материјала итд. Он је заиста човек огромне радне енергије: кад не слика, он пише или црта, обилази споменике, музеје и изложбе, води дневник у коме понушава себи да објасни оно што је видео, осетио и доживео.

...Ту способност визуелног мишљења, која представља здрав темељ на коме је саграђено Поповићево сликарство, критика зове и осећањем за ликовно, мада се, суштински, не ради о осећању него о нечем много сложенијем и слојевитијем: о визуелном језику пошто се једино њим идеја може да осмисли и изрази. Ако останемо код традиционалног термина „осећање за ликовно“, онда је оно код Поповића апсолутно, као сто код ретких музичара постоји апсолутни слух. Оно је изражено у свим фазама његовог рада, њега ћемо наћи у свим сликама, у свим деловима, у употреби сваног елемента...”

Лазар Трифуновић, Сликарство Миће Поповића, Галерија Српске академије наука и уметности, Београд, 1983.

ПОРТРЕТ ПЕЋЕ НЕШКОВИЋА, 1978
комбинована техника, 200×170

МИОДРАГ МИША ПОПОВИЋ
Београд, Митрополита Петра 9

Рођен 1925. године у Приштини. Завршио Академију ликовних уметности у Београду, одсек вајарства. Професор Факултета ликовних уметности у Београду.

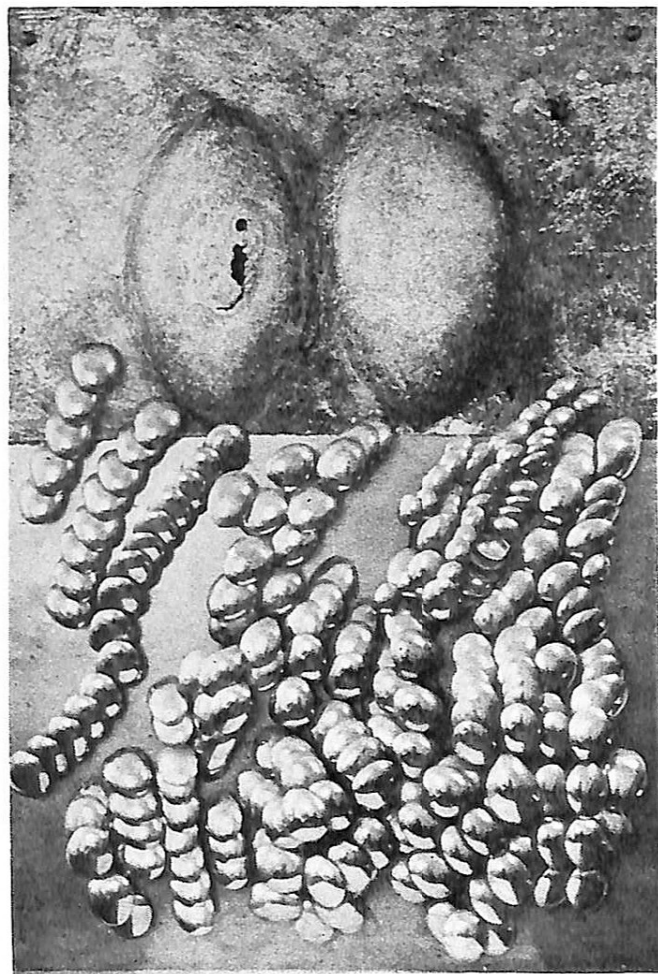
Од 1949. године излагао на многим изложбама у земљи, као и на изложбама југословенске уметности у Прагу, Брну, Братислави, Каиру, Лондону, Паризу, Риму, Милану, Бари-у, Линцу, Грацу, Бечу, Лозани, Будимпешти, Букурешту и Хагу. Аутор је бројних споменина и скулптура које се налазе на јавним

местима у Београду, Куману, Меленцима, Перлезу, Новој Вароши, Титовом Уници, Бијелом Пољу, Смедеревској Паланци, Зајечару, Пироту, Кикинди и Титрограду. Добитник је више угледних награда.

„...Од слободно конципираног реализма с почетка стварања прелази на интимистичку пластину инспирисану темом жена. Чврсти облици, чиста линија и динамично обрађене површине прате унутрашње кретање масе. Касније јаче наглашава архитектонику своје скулптуре. Мултиплицирањем облика постиже наглашено кретање. 1966. почиње директно рад у металу (месинг, банар, алуминијум). Нарочито студира однос скулптуре према простору, који све више

добија космично значење. Присуство човека временом замењује органским и биолошким облицима. Последњих година за компоновање пластичних маса најрадије употребљава калоту. На геометријски одређеним скулптурама, међу којим рељеф заузима видно место, присутна је асоцијација на светлосно кретање. Склон је монументалној пластици...“

Вера Ристић
(текст за Лексикографски завод)

МАГИЧАН ПРОСТОР, 1985
нерђајући челик, алуминијум, месинг
102×67

BLOODY COUNTRY СЈАЈНЕ ЗВЕЗДЕ
И ДУБОКЕ БРАЗДЕ, 1988
челик и нерђајући челик, 137×85×23

БОЖИДАР ПРОДАНОВИЋ
Београд, Маглајска 34

Рођен 1923. године у Прањанима.
Академију за ликовне уметности завршио
у Београду 1949. г. Од 1950. редовно
излаже на колективним изложбама.
Приредио више самосталних изложби.
Излагао у иностранству. Поред награде
„Златна палета“, добио је Октобарску
награду града Београда.

„... Продановић је лирска природа која
свет своје уметности гради у јединству
виђеног и доживљеног. Његово сликарство
почива на једном привидном парадоксу:
он увек полази од предмета видљивог
света, али његов сликарски израз,
уметнички став и концепција у крајњој
консеквенци нису реалистички. Пре би се
могло говорити о једној специфичној
варијанти синтетичног реализма који
често садржи и примесе симболике...“

Срето Бошњак

МОТИВ ИЗ СУТИВАНА, 1970
уље на платну, 65×95

МОТИВ СА ТОПЧИДЕРСКОГ БРДА, 1987
уље на платну, 68×96

СЛАВОЉУБ РАДОЈЧИЋ
Београд, Франца Розмана 20

Рођен 1942. године у Београду. Године 1965. дипломирао је на вајарском одсену Академије ликовних уметности у Београду. Постдипломске студије је завршио 1967. године. Сада је доцент на Факултету ликовних уметности у Београду.

Излаже на бројним колективним изложбама у земљи и иностранству. Самостално излаже у Београду, Сент Галену, Нелну, Аранђеловцу, Новом Саду и ХанOVERУ. Добитник је више награда.

„СЛИКЕ У ДИМЕНЗИЈИ СНА

Кућа, прозор, лествице, дрво, човек, жена, флаша са и без етикете, понављају се у новим радовима на папиру у различитим констелацијама, Југословена Славољуба Радојчића, рођеног у Београду 1942 год. Они се налазе заједно у имагинарним просторима и имају чврсто место у митологији уметника.

Његови цртежи и слике нису по законима логике испричане приче с почетком, развојем и крајем. Његове просторне и временске димензије су другачије; оне настају без обзира на године, састављају различите ситуације, јуче и данас. Елементи слике који се у дубини сударају или испадају из контекста, који се распршују, фиксирају или чек разлану.

Живот је налик на сан

Радови на папиру могли би се поредити са сликом, сна, да се снови разумеју морамо их, према Јунгу, испитати са различитих страна, нпр. онако како се неки непознати предмет у руци опреће са свих страна дотле док нам његова форма не постане сасвим присна. Човек би морао, дакле и даље према Јунгу, остати што је могуће присније крај самог сна и искључити све ирелевантне представе и асоцијације које би он могао изазвати. Што је могуће ближе крај лутнастих фигура, с главама без лица — без суштине, али суштински у њиховом поетском свету, покрај, као дечјом руком нацртане куће, са дрветом које њој припада (симболи једног светог света), крај лествица које падају и крај човечуљка с крилима, крај флаша и моћних тегли које се и у Југославији тако зову, из ватросталне глине, али онда се, после отварања изложбе види

уметник нао храмље и објашњава како је при изграњи куће пао са лествица (падање је скоро летење), да човек са оквиром испред и иза главе личи на неког ружног колегу, коме црвени Икарус Радојчић измиче, да је Јадран тако плав и да је распуст у Херцег Новом био тако леп, да човечуљак љубазни на подесту, своје руке разбацује; елементи слике имају реалну позадину само што реалност изгледа отуђена, скривена, надсликана и зачарана.

Загонетност људске егзистенције

Контрастним средствима Радојчић помера слике у димензију нестварног психичног сна. Он ставља предметност насупрот апстракције, природне насупрот геометријске форме, само скициране партије насупрот јаче изведених, масовне мрље боје насупрот шафираним или широким, празним површинама. На једном једином листу он употребљава бајц за дрво, фасадну боју, нешто што сам први из темпере, пигмента, оловне у боји и туша. И још на то прилепи рачун неког трговца са отпада, други пут он подвлачи и фотографију неке свиње, односно поседнички власнички понос сељака или возну карту која буди сећања на бораван у Нелну.

Више од надреалистичног садржаја, од ирационалног и фантастичног, слика живи од ритмичке боје и облика, нарочито од вере у моћ форме која се манифестује у теми људске фигуре. Радојчић је вајар. О томе сведоче пет скулптура изложених на изложби.

Поетски реализам

Радојчић не расветљава стварност, он је пре прикрва, указује на њу као на нешто тајанствено. Лепота је за њега нешто унутрашње. Он то објашњава на примеру остареле глумице Бет Девис, спољашње одвраћа од трајног, верног језгра. Он верује у снаге дубине, поштује их и приклања им се. Спољашња стварност може бити обмана, што он предочава односом садржаја боце и етикете. Он смањује и ублажава њену неумитност, иронише и карикира, чини је подношљивом и увек изнова пробија хумор уметника. Нови цртежи теже разјашњењу, дисциплини, контроли и геометријацији („У част Татлину“). Радојчић достиже тако жељену монументалност, лист са кућом и женом, у ромб оквиру, добија неоченивану свежину и дирентност исказа својом затвореношћу и фронталном строгашћу.“

Алоиз Хенгартнер

St Galen Швајцарска „OSTSCHWEIC“,
20. XI 1985.

ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОР, 1987
бронза, 22×8×5

ФИГУРА, 1981
бронза, 148×35×20

ДАНИЦА РАКИЦИЋ БАСТА
Калуђерица, Булевар револуције 90

Рођена 1951. године у Београду. Факултет ликовних уметности и постдипломске студије завршила у Београду у класи професора Стојана Пелића.

Колективно излагала на низу изложби у земљи и иностранству. Самостално је излагала више пута у Београду, Новом Саду, Зрењанину, Апатину, Крагујевцу, Лазаревцу, Смедереву, Чачку и Пожаревцу. Добитник је више награда и признања на изложбама у земљи. Радови јој се налази у збиркама Народног музеја у Београду, Музеја савремене уметности у Београду, Музеја града Београда, Кабинета графине ЈАЗУ у Загребу и др.

„У стваралаштву Данице Ракичић Басте проналазимо елементе који је сврставају

у активне поборнике тзв. урбаног сликарства, оног које неће трагати за непатвореном природом и откривати романтичарски занос. То што не бежи од наглашене дводимензионалности њеном сликарству никако не умањује вредност. Једноставно — признање да је то одређена неумит, да се не може другачије и да „варање ока“ и није нека нарочита вештина већ више домишљеност, оставља јој одрешене руке да мишљу и поступком продре у комуникационо подручје. А то је једна од основних тежњи савремене уметности уопште, па ако размислимо — и уметност до сада. Данле, једноставност у поступку, дводимензионалност, истраживање тона светлости као могуће мисли, избегавање доминантне боје, чистих тонова, полутонови, подслинавање, остављена могућност препознавања мотива: укратко то би било оно што се првим погледом разазнаје на сликама

Но, нада би се све побројано било једино, утисак осиромашења би био присутан. Зато се уметница досетила: одређена поетина и „градсна“ спремност да се свет прихвати у свој окрутности и сложености, да се у томе осети било живота и да се с њим направи договор о пријемчивости, одједном чине ово дело проблемом естетског, а психолошки набој га чини сложеним. У једноставности препознајемо различите поступке како би се досегло јединство. Иако усамљена у нас, њен поступак је „светски“ и важна је налика коју савремена уметност итекао захвата. Многоструко догађање унутар различитих поетина не спутава уметника да се издвоји. Није нарочити проблем да се препозна издвојеност овог уметника који уме да ризикује.“

Братислав Љубишић
(из предговора каталога самосталне изложбе у Уметничкој галерији „Стара капетанија“ у Земуну 1988.)

ФЕБРУАР 1984
акрил, 180×130

ГОДИШЊА ДОБА, 1984
акрил, полиптик

РАКИЦИЋ ЈОВАН

Калуђерица, Булевар револуције 90

Рођен у Добрици 1944. године. Академију ликовних уметност и постдипломске студије завршио у Београду. Ванредни је професор на Академији уметности у Новом Саду.

Учествовао је на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Од 1969. године самостално је излагао више пута у Београду, у Зрењанину, Суботици, Лесковцу, Новом Саду, Сечњу, Апатину, Панчеву, Пожаревцу и Земуну и у иностранству — Штутгарту и Бечу. Добитник је многих награда у земљи и ван ње. Дела му се налазе у музејима и приватним збиркама у земљи.

„У уметности најважније постаје споредно: препознатљивост облика уступа место ликовним вредностима и припада уметниковом метјеу. Мисао, маколико била читљива, мора, хтео то уметник да призна или не, пре свега да буде јединична. Повратни спрег се догађа тек ако је успостављен склад између две димензије сликовног дела и многоструке моћи асоцијација. У делу које је пред нама, као у сну, искрсавају предели и назнаке ствари да би деловале вишеструко ослобађајуће а, свеукупност као јединствено сазнање, нека врста открића. Јасно је да уметник нема привилегију првог: стешњен логиком дела и динтатом идеја трага за изразом, начином који би најбоље успоставио равнотежу између напетости рација и опуштености која годи природном бићу.

Јован Рацицић годинама трага за најпотпунијим, прецизнијим комуникативним средством. Чар истраживања се никако не исцрпљује већ се стално умножава. Ако му слика није довољна, онда се лађа цртежа, објекта, сада и акварела. Без обзира на принципе изабране дисциплине, многа

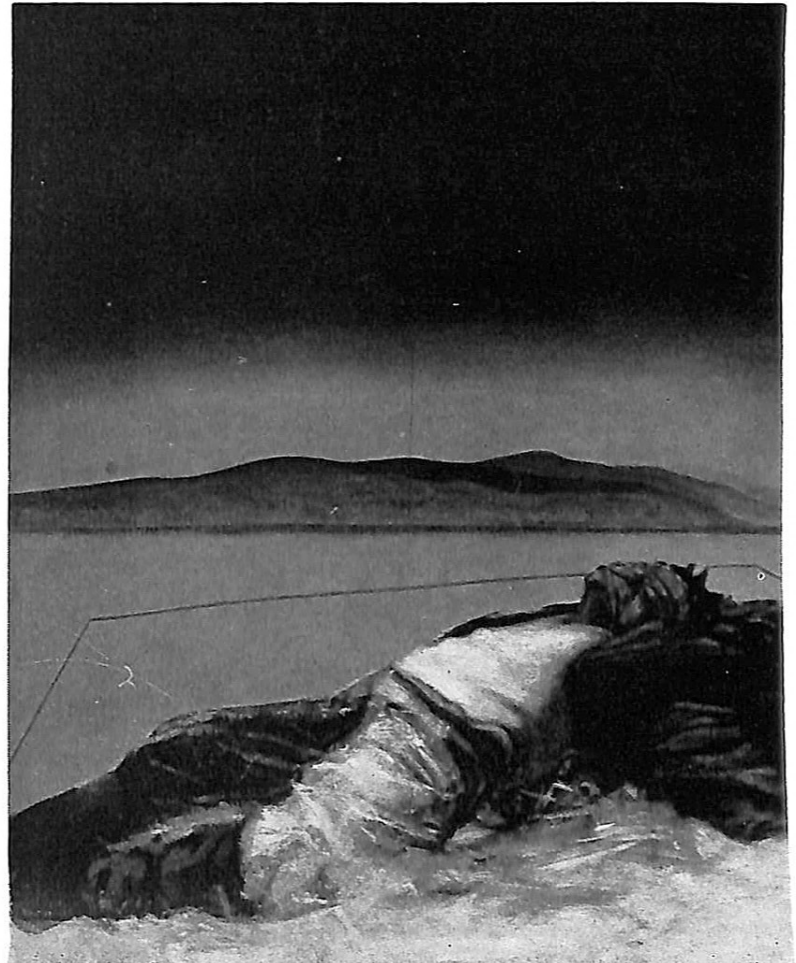
типична означаења остају: у недовољно дефинисаној маси, колористички елемент доминира. Тек онда, као из „тмине појање“, израђају појединости које које чврсто и „без пардона“ воде посматрача на открићу, спасоносној моћи да осети и „схвати“. Може се учинити споредним што уметник актуелизује и политизује ликовне идеје. Но, равнодушност, уопштеност, никада није била одлика овог ствараоца. Двадесетак година он не крије личну збуњеност, забринутост сванодневним збивањима. Прилагођава ликовни израз што успешнијем догађању на плану дело-посматрач и сам учествује у томе. Ако неко време постане и посматрач „публика свог дела“, само је знак да још увек оно вечито питање о тачности није до краја одгонетнуто.

Пред нама је стваралаштво испуњено сензибилитетом модерног човека који не

зазире ни од чега, не уступа ни за корак. Компромис учињен данас већ сутра је артикулисани бунт, незадовољство.

Његово дело опредељује: за или против, осећај слагања или одбијање. Никако не пасивно, понекад и епикурејско задовољство обичног гледања. Уосталом, уметност је ту, пред нама да би изазвала мисаони процес. Хоће ли он бити праћен одобравањем или одбијањем није пресудно. Тек, опредељење се мора догодити.“

Братислав Љубишић
(из каталога самосталне изложбе у „Старој капетанији“ у Земуну 1987. године)

ПЛАВА ГРОБНИЦА, 1977
уље, 180×160
вл. Народни музеј, Зрењанин

МИРА САНДИЋ
Београд, Василија Гаћеше 6

Рођена је 1924. г. у Београду. Вајарство је студирала на Академији за ликовне уметности у Београду у класи професора Илије Коларовића, код кога је дипломирала 1955. г. 1957. г. завршава, на истој Академији, специјални течај у класи професора Илије Коларовића. Од 1951. г. редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Више пута је самостално излагала у Београду, Новом Саду, Зајечару, Бору, Пожаревцу. Поред вајарства бави се и керамиком коју први пут самостално излаже 1967., као и таписеријом са којом 1974. г. први пут самостално излази у јавност. Добила је више награда и друштвених признања.

„У формирању скулпторског лика Мире Сандић преплићу се три чиниоца узајамних утицаја: школовање, тематсна опредељеност и стилска оријентација. Прошавши кроз школу солидног заната Илије Коларовића, Мира Сандић је из београдске Уметничке академије понела наклоност за портрет и фигуру и упутство да њихово пластично решење тражи у оквирима реалистичних концепција у духу естетине хармоничног усклађивања облика... Ступила је у ликовни живот припадајући уметницима послератне генерације коју историјски обележава плима отпора усногрудом и стерилном раздобљу социјалистичког реализма и његовом захтеву за монументалном, патетичном скулптуром. Овај је отпор, осланен упознавањем са манифестацијама ликовне мисли у свету, израстао у нас у продоре маштовите смелости који дифузијом стилова обележавају

формирање слојевитог лика српске савремене скулптуре.

... Неоспорно је да је у току свог стручног образовања, а посебно за време студијских путовања, Мира Сандић реалистички концепт оплемењене форме, који остаје њена доминантна стилска оријентација, знатно и разноврсно модификовала. Из школе понето стилско опредељење проширила је у додиру са ренесансном хармоничном разуђеношћу али и модернизовала тежњом за свођењем форме на неке основне облине у духу одјена Сезанове поуке. Затим је форму водила на благој стилизацији у правцу једне ублажене експресионистичне тенденције, а потом освежила изворном читљивошћу народне уметности...

... Пластично облиновање и израз разликују се према ујем тематском подручју скулптуре Мире Сандић која, остајући мотивски концентрисана на дете, обрађује појединачну фигуру, композицију и портрет...

... Скулптуре Мире Сандић, њени портрети, фигуре, композиције, остварења којима се интегритет њене уметничке личности најквалитетније афирмисао, неодољиво потврђују познату истину да нема животноје, хуманије, оптимистичније и узбудљивије представе о човеку, од уметности инспирисане детињством."

Катарина Амброзић
(из предговора монографије у издању аутора 1976.)

ВЕЛИКИ ХОР, 1972
бронза, в. 60

ГЛАВА ДЕВОЈЧИЦЕ, 1970
камен, в. 40

СЛАВОЉУБ ВАВА СТАНКОВИЋ
Београд, В. Гаћеше 4

Рођен 1928. године у Београду. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио је у Београду.

Редовно излаже у земљи и иностранству на групним изложбама од 1952. године. Самостално је излагао више пута у Београду, у Скопљу, Зајечару и, ван земље, у Албанију (САД). Добитник је већег броја награда и признања на изложбама у земљи. Аутор је већег броја споменина, скулптура и биста. Радови му се налазе у галеријама, колекцијама и јавним институцијама: Национална галерија у Берлину, Модерна галерија у Утрехту, Хотелу „Интерконтинентал“ у Београду.

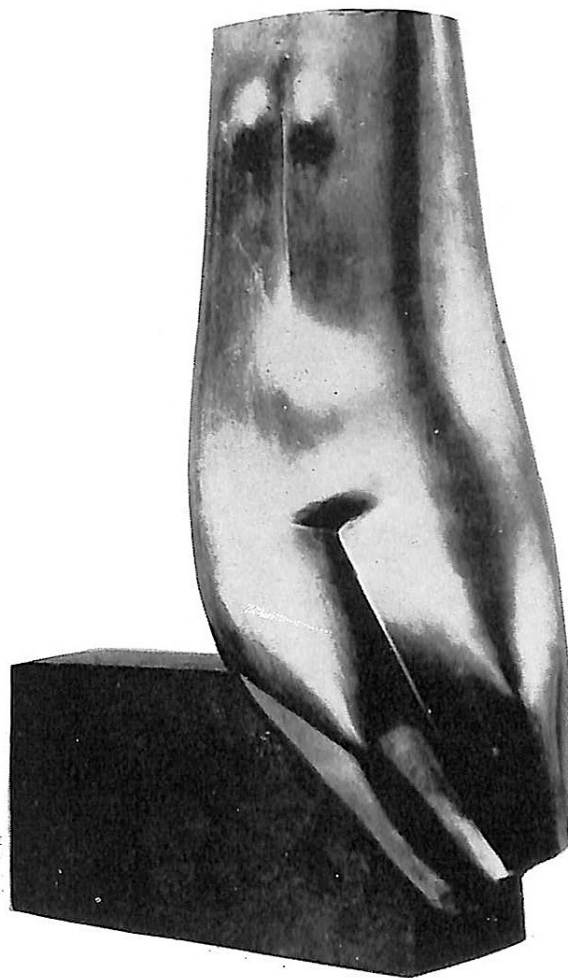
приватној колекцији Гудвин у Лондону...

„Један ненаметљиви, тихи стваралац изградио је свој свет, свој домен фигуралности, обогаћене раним преобразајима. Полазећи од природе, од човека, управо од портрета... или од људског тела... Славољуб Вава Станковић је обележио један занимљив пут који води од реалистичког портрета до стилизованог торзоа, кроз сукцесивне етапе, увек у знаку трезвеног рационализма.

У међувремену текао је његов развој, логичан, органски, без драматике и усиљености. Од остварених портрета са аналитичким обележјем постепено су настајале фазе све сажетијег израза, које су се кристалисале у своју коначну форму — развучену елипсу на постаменту. У тим разним етапама дух сажимања је била главна активност Станковићевог

стваралачког процеса. Та чежња за синтезом облика почиње да своди мушка и женска тела на њихова рудиментарна стабла која се све више уживљују у лепоту материјала остављајући мало места за садржај облика распознавања. Ту доминира основна форма а остају само наговештаји неких детаља, дојки, трбуха идр.“

Др Павле Васић
(из предговора каталога самосталне изложбе у Галерији савремене ликовне уметности, Ниш, 1986.)

ВЕЛИКИ ЖЕНСКИ ТОРЗО, 1967
бронза, 54×65×22

СЕДЕЋИ ЖЕНСКИ ТОРЗО, 1970
бронза, 45×32×15

МИРОЉУБ СТАМЕНКОВИЋ
Београд, Пана Ђукића 4

Рођен 1950. године у Нишу.
Академију ликовних уметности
завршио у Београду.

Самосталне изложбе одржао:

1980. Београд, Галерија Коларчевог
народног универзитета; 1981. Ниш,
Галерија 78; 1981. Бор, Музеј
рударства и металургије; 1982.
Зајечар, Народни музеј; 1987.
Краљево, Народни музеј.

Учествовао на
важнијим групним изложбама:
Међународни бијенале медаља
ФИДЕМ: Будимпешта, Лисабон, Фиренца,

Стокхолм, Ријена, Бијенале младих,
Панчево, Панчевачки бијенале
југословенске скулптуре,

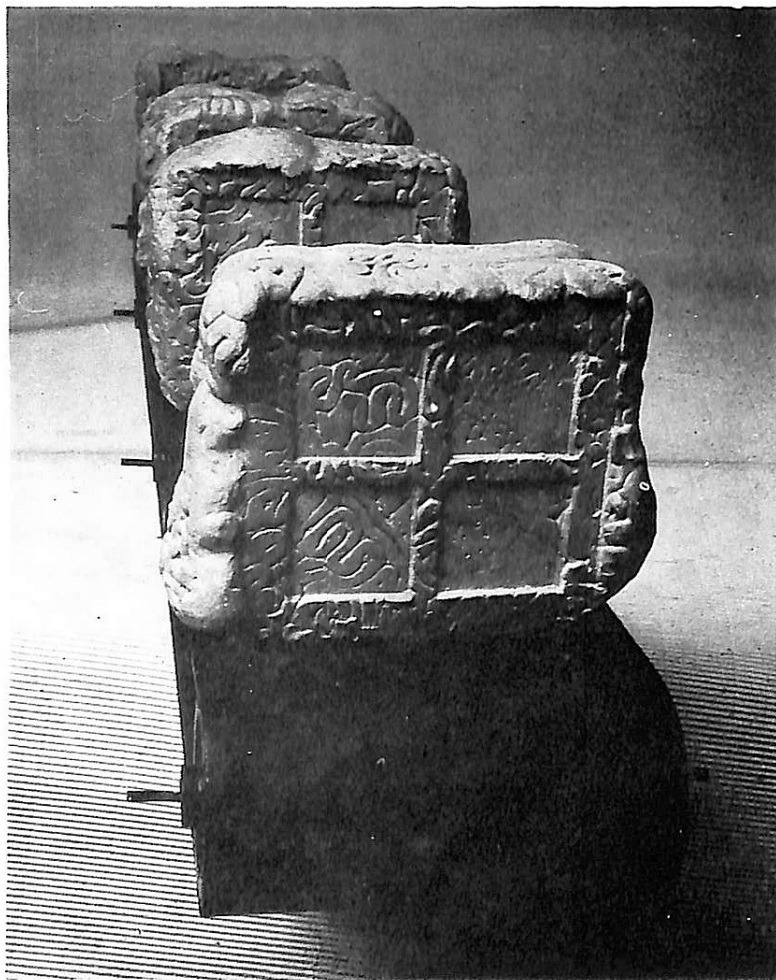
Награде:

Златно длето УЛУС-а; Годишња награда
УЛУПУДС-а 1983;
Прва (и изведена) награда на
југословенском конкурс за грб града
Чачка 1987. и друге награде.

„Има једно раздобље у још младом
стваралаштву вајара МИРОЉУБА
СТАМЕНКОВИЋА, које пада у прве
године девете деценије, чија се бит
може свести на двојење оног што је у
његовом поступку „уметнично“ са оним
што је „друштвено“ (А. Хаузер). Наиме,
било је то време његових успешних
настојања да унутар једног особеног
система добро успостављених пластичних

односа исказе један јасан и гласан, али
нипошто вулгаран и прегласан, ангажовани
људски став. Служећи се у бити класичним
али свеним, чак актуелним, поступком
обликовања масе и различитих материјала,
чије језгро вредности зависи од значења
и зрачења метафора које проистичу из
таквих супротности као што су: притисак
и отпор, тврдо и меко, круто и податно,
вера и сумња, Мирољуб забринуто и
опоро сведочи о човековој одасвуд
стешњеној, притиснутој и уналупливаној
духовности. Уосталом, снага те његове
скулптуре заснована је на вештини којом
он избегава замке неодмерене
распричаности и острашћене
ангажованости, односно на његовој
способности да их значајем подреди
чистом вајарском изразу.“

Никола Кусовац
септембра 1988.

СЕРИЈА, 1981
полиестер-дрво, 205 × 126 × 36

МАЛА КАРТОТЕКА, 1981
теранота-дрво, 38 × 30 × 13

МИЛАН СТАШЕВИЋ
Београд, 7. јула 76

Рођен 1946. године у Војвода Степи. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду. Редовно излаже од 1975. године. Самостално је излагао више пута у Београду, Новом Саду, Загребу, Вршцу, Апатину, Сарајеву, Чачку, Бару и Улцињу. Добитник је више награда за графику и сликарство у земљи. Доцент је на Академији уметности у Новом Саду.

„(..) За разлику од бројних вршњака који су са новом фигурацијом унели и туђ дух, Сташевића не можемо подвести ни под формулом америчног (Вархол, Раушemberg), ни енглеског (Хемилтон) поп-ара, нити сврстати у круг савремених веристичких и фотореалистичких тенденција. Њега не муче велике теме у оквиру урбаних агломерација и проблеми људске отуђености, сапутника сивих архитектонских конструкција. Његов видокруг су сеосна дворишта окружена ниским плотовима и пластовима сена, са кућама покривеним трском, са псима, коношмама на буњиштима и мачкама на крововима. Једном речју, поетика банатског села — како каже сам сликар. Али, у овом сликарству малих тема има атмосфере, повраћене једноставности и хуманизма и благог хумора којим се ублажује оштрина и импресионалност модерних реалистичких виђења. Има и врло солидне сликарске културе, врло добре цртачке подлоге

(„Сањарење“), а свакако и тежње за аутентичношћу.“

Зоран Маркуш

„(..) Такво ликовно опредељење нагнало је Сташевића да трага за особеним цртачким и графичким техникама које би пружале најшири простор за стваралачка истраживања. Занимљива решења су нађена у цртежима на платну где се пажљивом обрадом препаратуре (уз додавање темпера) проналазила адекватна подлога за цртачке интервенције. Упадљиво је одсуство континуираних линија. Цртеж, нарочито на графикама где доминантну улогу има сува игла, је стваран или, боље, грађен, таложен, седиментиран, помоћу тачака, мрља, зареза, тј. помоћу својеврсне интерпункције која би онда требало да

нам артикулише текст земље, њено писмо, њен архаичан, сањалачки говор. Нема сумње, Сташевићева цртачка ортографија тражила је она решења која би цртежу омогућила утапање у позадину, чврст спој са тлом, тј. са препаратуром или графичким папиром. При томе је ваљало избећи замку банализације: да се тло, земља третира као непрозирна маска, као оно што зауставља наш поглед, што осујећује маштарење. Сташевић је управо остајући веран свом изворном стваралачком опредељењу, успео да избегне те и многе друге замке и, на тај начин, он је себи осигурао једну богату и отворену ликовну, истраживачку перспективу...“

Милорад Беланчић

(из каталога у Галерији Културног центра РУ „Радивој Ђирпанов“ у Новом Саду 1985.)

СМЕЋИ КРОВ, 1987
уље, 180×110

КОЛИБА СА БИЦИКЛОМ, 1977
уље, 150×140

МИЛИВОЈЕ СТОИЉКОВИЋ
Београд, Цетињска 6

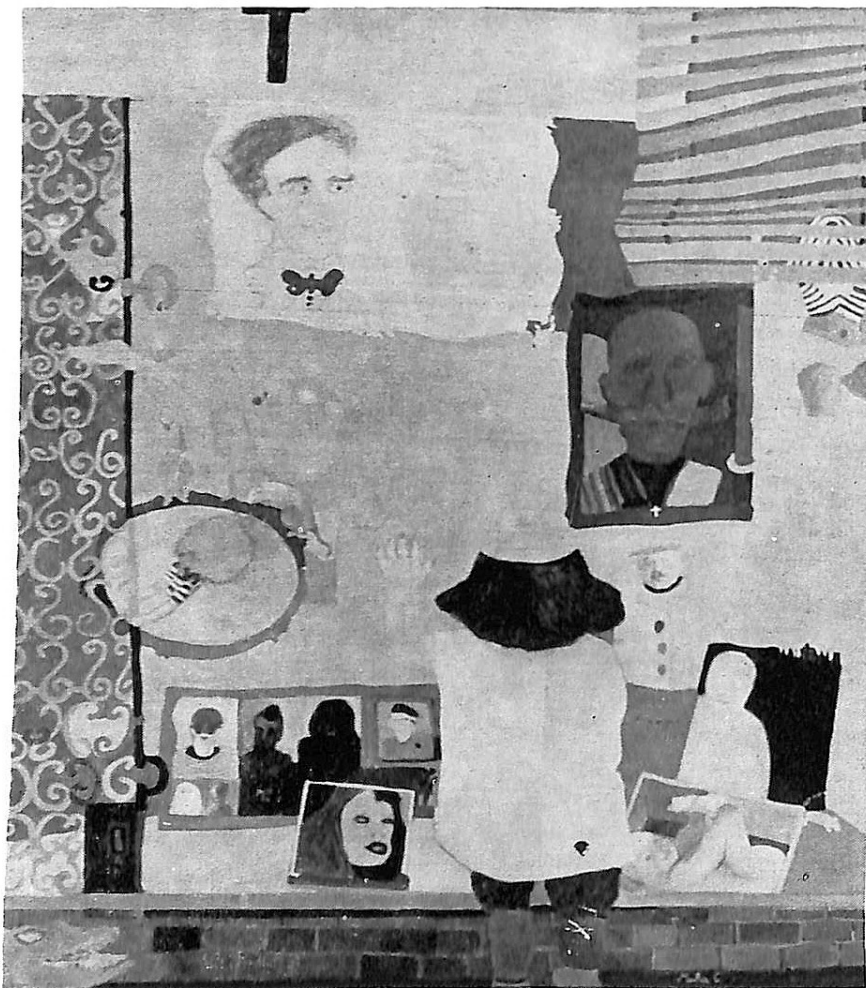
Рођен 1947. године у Крушевцу. Завршио Вишу педагошку школу и Филозофски факултет у Београду. Редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству од 1974. године. Самостално је излагао више пута у Београду, затим у Алексинцу, Чачку, Панчеву, Новом Пазару, Земуну и Сомбру. Добитник је више награда на изложбама у земљи.

„Неоспорно је да је Миливоје Стоиљковић (или пак тачније Мића С.), како стоји у сигнатури радова његовог разноврсног опуса, једна од најзанимљивијих личности савремене српске новофигуративне уметности. Дијапазон његових тема је

широк, везан за све што се догађа у широком распону дневних тема, масовне и високе културе, наслеђа и народног духа. Оштри хумор и цинизам, сардонична fina рефлексивна са сложеном и слојевитом поруком, под образном намерне наивности и заумних акробација, наоко неспојивих комбинација, јесте својеврсна провонација савети и савести, изван насиља модерних маниризама и сенташих узурпација актуелне сцене. Томе доприноси и каустични колорит, рапави акцинти пасте, раслојеност слике на овлашан запис и густу материјализацију, једна помереност која слику чини проблемски отвореном и естетски извученом изван орбите доминантних унуса. То би се односило и на диспозиције тематских слојева, њихову наративну залаганост, који се у већем броју примера дају симултано — тек у појединим примерима јави се неко карактеристично лице, стари напуштени

водоторањ, детаљ старе архитектуре, месецима тражен да би ушао у златни фонд меморије, и тада пробија искрено људско осећање, постојано и без сентименталности, аутентично сведочење о времену и људима.“

Душан Ђокић
(из предговора каталога галерије „Стара напетанија“, Земун, 1987.)

ФОТОГРАФСКА РАДЊА, 1976
комбинована техника, 160×140

ПОЛИТИКА, 1986/87
уље на платну, 140×160

СТУПОВСКИ МИЛОРАД
Београд, Кијевска 2

Рођен у Београду 1938. године. Завршио је Академију ликовних уметности у Београду у класи Илије Коларевића, а постдипломске студије у класи Јована Кратохвила. Похађао је течај за мозаик у Равени, где је и специјализирао. Учествовао је на многим групним изложбама од 1964. године. Самостално је излагао у Београду, више пута, Осиеку и Равени.

Аутор је неколико јавних споменика — „Бизон“ у Пионирском граду у Београду, „Мамут“ на Калемегдану и „Цврчак“, Фонтана у Железнику. Добитник је више награда и признања у земљи и иностранству. Дела му се налазе у власништву музеја, галерија и јавних

институција: Музеј савремене уметности у Београду, Академија ликовних уметности у Београду, Скупштина града Београда, Галерија Дома ЈНА у Београду, Колонија скулптуре у Цазину, у Равени и др.

„Ступовског бисмо могли, условно, да сврстамо међу вајаре реалистичног смера — ако се сложимо да реализам није само онај тренд који се ослања на академски шаблон „угледања на природу“. За Ступовског би пре могло да се каже супротно: вајарским парафразирањем облика природе он долази до тако убедљивих решења која се неодољиво намећу као реалистичка. То важи за његове портрете, и још више његову главну тему, животињску фигуру.“

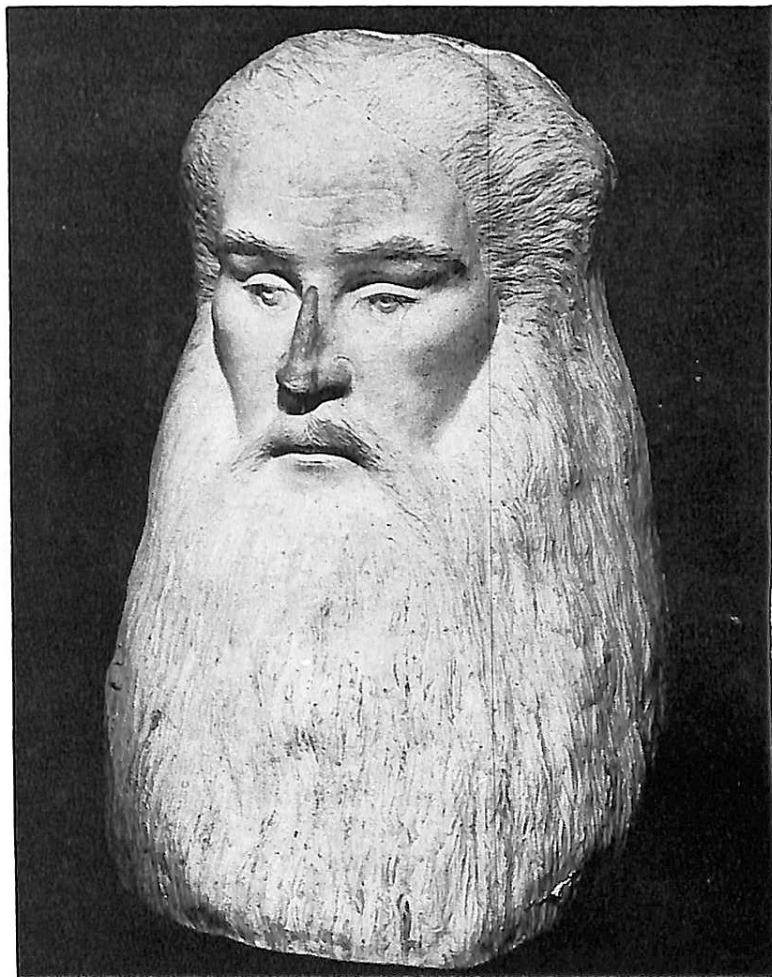
Ђорђе Кадиевић
(из каталога са изложбе у Галерији
'73-НУ „Владимир Дујић“, Београд, 1983.)

„...Огромно, и без обзира на могућу патетичност у овој реченици, није све оно што је велико; једнако као што познајем у неколико малих дела која су огромна. Огромно, у вајарству Ступовског, означава: масу, материјал, монументалност, **отворену обликовност**. Камени блок у једном комаду, пластичност у уобличавању тек назначених површина, ослобођен ритам и слободан простор. Међутим, још и данас, неколико изузетних идеја, записаних тек у ситној пластици, парчетом глине, шаком гипса или грудвом вештачког камена, на полицама у премалом и прениском атељеу, очекује и вреба свој прави камен од седам, десет, па чак и више тона.“

Мирослав Јосић Вишњић
(из каталога изложбе у Галерији
УЛУС, Београд 1976.)

ПОРТРЕТ МИОДРАГА ЈАЊУШЕВИЋА,
1963/64
гипс, 40×25×20

ПОРТРЕТ МИРОСЛАВА ЈОСИЋА
ВИШЊИЋА, 1976
гипс, в. 60

ХАЛИЛ ТИКВЕША

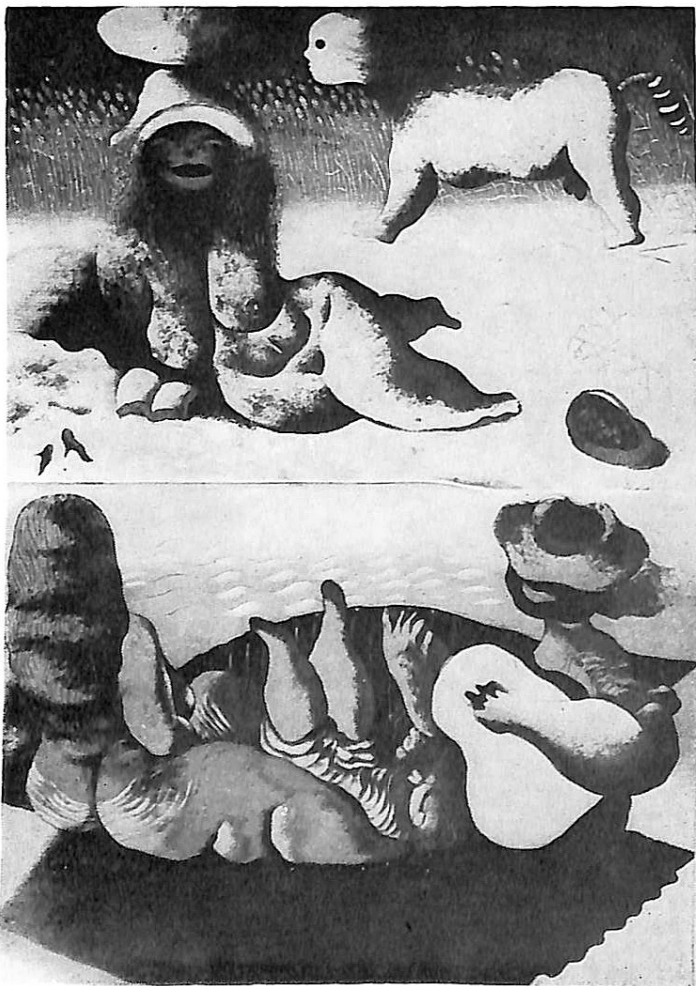
Београд, Јурија Гагарина 239

Рођен 1935. године у Шурманцима у Херцеговини. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио у Београду, Редовно излаже на колективним изложбама у земљи и репрезентативним изложбама југословенске уметности у иностранству. Самостално излагао више пута у Београду, у Мостару, Тузли, Приштини, Новом Саду, Сарајеву, Сплиту, Зеници, Нишу, Загребу, Бања Луци, Чачку, Варшави, Женеви. Добитник је бројних награда.

... Опус Халила Тиквеше одликује се оним особинама које уједно значе и услов правог уметничког стварања:

изворност, особеност, савременост, подразумевајући висок материјерски квалитет... Често се везује тематски слој Тиквешиног опуса за Херцеговину, цивилизацијску слојевитост њеног тла, специфичност њеног пејзажа и карактеристике поднебља... Данас, у Тиквешиним делу, осећање простора и светлости овог поднебља до те мере је транспоновано да оно постаје сублимиран просторни оквир за његов особени доживљај живота и живљења, преобращен у видове својеврсне виталности... У својој стваралачкој игри Тиквеша познате елементе сажима у необичне, узбудљиве целине... Као да је стварност сањана, па тај сан о њој у тренутку над додирне белину бива сажимањем преобращен у знак који је симбол једног дионизијског поднебља уживања, потенциране виталности, узавреле чулности, као потврда сопственог света уметниковог... Тиквешина веома особена поетика,

освојивши савременост исказа, асимилирала је дух времена и димензију трајања, достигнући у техникама дубоне штампе и врхунац израза графичког медија: богатство сензибилитета, а сажетост средстава..."

НАО СРЖ ЉЕТА I, 1973
бакропис-акватинта, 72×50

НАО СРЖ ЉЕТА IV, 1977
бакропис-акватинта, 70×50

ТОМИСЛАВ ТОДОРОВИЋ
Н. Београд, II булевар 55/43

Рођен је 1948. г. у Сибници.
Студирао је на вајарском одсеку
Академије ликовних уметности у Београду
код професора Александра Зарина,
Војина Стојића и Јована Кратохвила.
Дипломирао је 1972. године, а 1974.
завршио постдипломске студије у класи
професора Јована Кратохвила. Од 1972.
г. редовно излаже на колективним
изложбама у Београду, Врању, Нишу,
Ивањици, Тузли, Ријеци, Мурској Соботи.
Први пут самостално излаже у Београду
1974. г. Добитник је више награда.

„... Карактеристичним избором мотива
„мочварне инспирације, корњача,
жаба и барских птица, Тодоровић је

истрајао у развијању једне особене
ране „анималистичке“ скулптуре: први
радови су били обележени робусним и
угластим дефинисањем маса, у наменој
снали, они доцнији су гравитирали на
сферним и уменшаним контурама и
слободније разрађеним фантурама. Од
засебних и компактних маса у простору,
Тодоровић је кренуо према...
одређенијем уживљавању у кретање
нарочито пластички одређених тела у
простору, тако да су карактеристике
одабраних мотива постајале све
изражајније и психолошки убедљивије.
Таквим начином... једна стриктно
реална основа добила је фантастичне
размере, са поетским, ироничним и
хуморним призвуком... Тодоровић није
поклонио пажњу само динамичним, и
посебно стилизованим формалним
ознама телесних склопова „становника“
свог „света“... „Околина“ је захваћена
тако, да би се у укупности доживљаја

показало да се кретање тих „становника“
не одвија у неком апстрактном
простору... однос масе у покрету и
узорна амбијенталне целине прерастао
је у јединствену идеју. Таквим динамизмом
прожета су готово сва новија дела
Тодоровићева, штавише, из рада у рад
нескривено се тај ход убрзавања процеса
све више наглашава... што сведочи о
нарастајућем делу вајара живе и изузетно
покретљиве, необичне имажинације.“

Душан Ђонић
(из каталога изложбе у Галерији Дома
омладине, 1980.)

ВИЛИН КОЊИЦ, 1983. г.
бронза, 140 x 50
вл. Народни музеј, Краљево

МАЧАК, 1987. г.
сиви лив, 250 x 60 x 20

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЋ
Београд, Лоле Рибара 5

„У животној доби коју најчешће означавамо као зреле године Александар Цветковић (рођен 1947. године, дипломирао и постдипломске студије завршио на Одсеку за сликарство београдске Ликовне академије 1975. године) је остварио обимно и разноврсно уметничко дело. У зељи и иностранству је излагао на четрдесет самосталних и великом броју групних изложби и носилац је бројних признања и награда за свој рад.

Уметничка пракса Александра Цветковића временски кореспондира са збивањима на ликовној сцени у протеклих петнаест година. Развојне етапе које одређују

састављене су од „уклапања, издвајања, усамљивања и повратка себи“ (Б. Љубишић). Цветковић је уметник чији сензибилитет реагује на „дух времена“ промишљеним и критичким заузимањем става према његовим актуелностима. Схватајући да се проблем поставља и решава у пракси као артикулисаној активности уметник управо и инсистира на тој пракси. Практика је за Цветковића уметничка делатност која је увек била усмерена на „креативном трагању за медијумом слике, његовим границама и својствима“ како то тачно примећује Лидија Меренин.

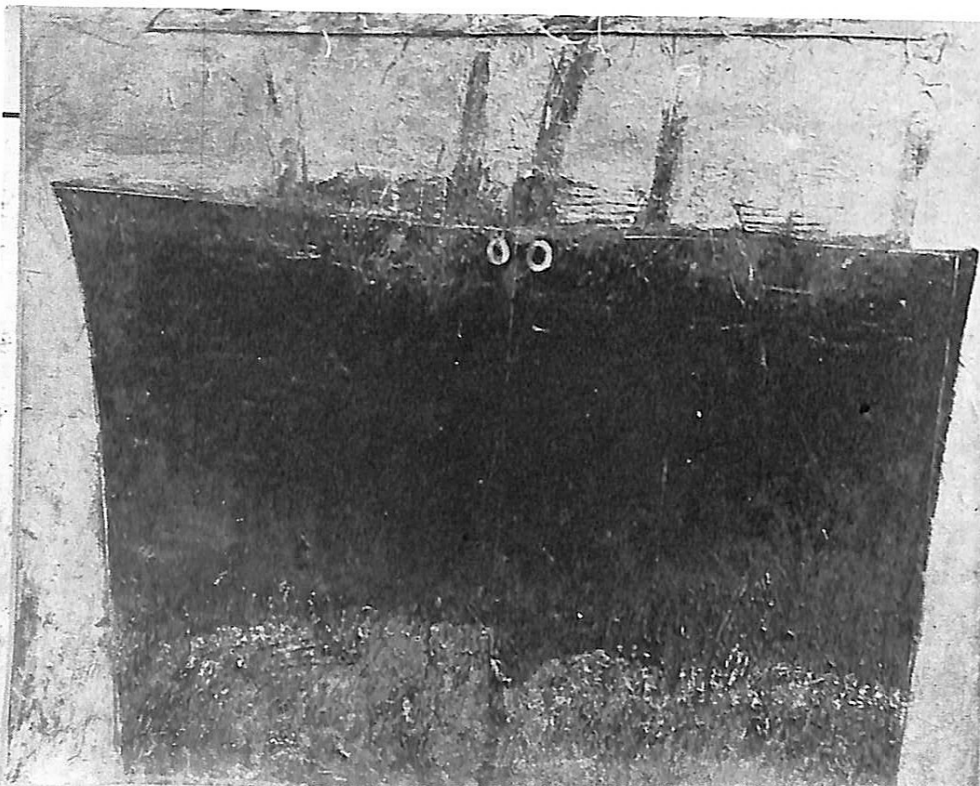
Цветковић своју поетску визију саопштава искључиво ликовним језиком лишеним експлицитне наративности. Описно никада не доминира над ликовним. Уметник зна за навику култивисаног опажанја да приоритет даје одвојеном посматрању линије, форме, боје и

фанктуре и инсистирању на откривању њихових самосталних одлика. Зато сваки од наведених ликовних елемената има за Цветковића подједнаку важност. Преко енформел подлоге која за уметника има значај „епистемолошке метафоре“ (У. Ено) и која је само средство изражавања, нипошто крајњи циљ, Цветковић спонтаним линијама артикулише наговештај мотива често апстрахован до симбола или у облику дечијег, инфатилног цртежа. Пиктуралне вредности на фону бојене површине верно кореспондирају са фактуром изабраног мотива (пастуозни слојеви постигнути класичним сликарским поступком) материјала, њихово аплицирање на платно, постављање у односе чиме се мења њихово семантичко својство пре свега је у функцији ликовног медија. Сама подлога слике је за уметника богата ризница асоцијација. Из ње Цветковић црпи све естетске емоције које та подлога може дати.

Поштујући захтеве формата платна уметник усваја принцип мере сажет у формули „мање је-више“ свдећи број мотивских података на неопходни минимум. Тежећи једноставности Цветковић из цртежа одбацује све сувишно и на тај начин организује површину слике у којој су пластичне вредности подигнуте на највишу потенцију. Преобликовање стварности у богатство властитих доживљаја — субјективност уметника синоним је његове објективности — истакнуто је начелом мере између емотивног набоја и рационалне организације слике.

Рационални и емотивни приступ на Цветковићевим платнима су комплементарни. Покушај измирења у Ђуиевом појму „уметности као искуства“ између естетског и уметничког при чему естетско карактерише уживање а уметничко акција битна је одлика Цветковићеве уметничке праксе.“

Слободан Т. Рашић

ЗАПИСИ АРМИЖАДУРА, 1987
уље на платну, 150×180

ЗАПИСИ АРМИЖАДУРА, 1987
уље на платну, 150×180

МИЛАН ЦМЕЛИЋ

Н. Београд, Булевар Лењина 7

Рођен 1925. године у Шибенину. Правни факултет завршио у Београду. Похађао течајеве вечерњег акта и сликарских техника код академског сликара Ђорђа Илића.

Радовно излаже од 1952. године на групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагао више пута у Београду, Загребу, Ријеци, Љубљани, Ровињу, Славонском Броду и Поречу. Добитник је низа награда и признања на изложбама у земљи. Дела му се налазе у низу музеја, галерија и збирки.

„У тим сликама препознао сам надреалисте и непознате мајсторе прастарих православних икона, магични реализам De Chirica, Dürerova размишљења о смрти и ономе онкрај смрти, Станчићеву тишину сна. А ипак, то није ни Dürer ни Станчић, нити De Chirico. Та припадност се осјећа из односа према свијету стварности и свијету маште.

У свакодневном животу конвенција и баналности, ови умјетници су откривали нови свијет емоција, у коме је свани камен, свана мрља на зиду или коштица од вишње била сензација и велики

разлог за размишљање. „Имате ли маште?“, питао је Абел. Цмелић би, заједно са Ољешом, многао рећи: „Имам!“

Успоредба између Цмелића и великог руског сањара намеће се сама од себе. Ако Ољеша, држећи коштицу, види како расте дрво, Цмелић у прошлости осјећа оно што многи не осјећају. Реалност је њихових свјетова једнако видовита.

Празни градови не постоје у сванидашњици, али можда се то само чини. Зар њих већ одавно нису напустили становници и власници? И то колико пута! Зар ове куће нису доиста празне? Та сваком је смрћу умирао читав један свијет, а ту је одњихало толико растанана.

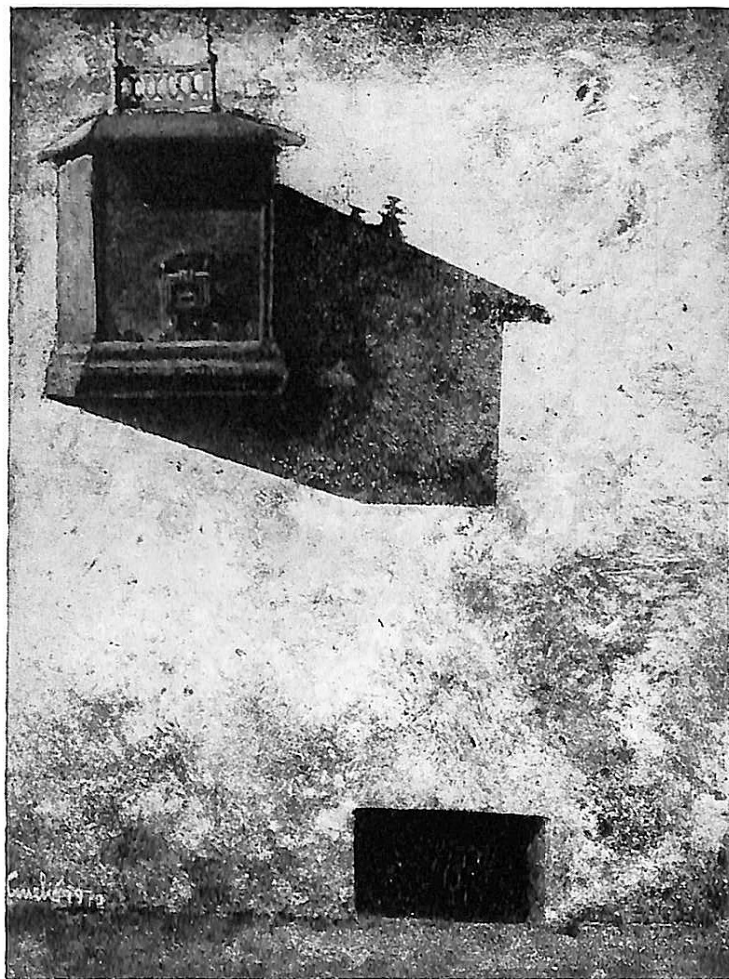
Ове су куће уморне од искуства, ове су куће трошне од памћења. Садашњост

је само заустављени тренутак историје, која траје непрестано. Куће то знаду, Цмелић то осјећа.

Стварајући ове градове сна, он стога не слика ни тишину ни смрт, већ симболе трајања и пролазности. Људи умиру, куће остају. Историја тече у свом континууму, гради и разара, а иза свега остаје само искуство, знање, старост, а можда и умор свијета. Такве се мисли могу изразити само пригушеним тоновима. Такве се слике могу стварати само полако, што се ствара сига, кап по кап.“

Дарко Вентурини

(из предговора каталога самосталне изложбе у Уметничком павиљону „Цвијета зузорић“ у Београду 1988.)

НЕДЕЉНО ПОПОДНЕ, 1970

уље, 60×44

вл. Галерија Дома ЈНА, Београд

ТИХА ЧЕТВРТ, 1987

уље, 140×160

Рођена у Београду. Завршила Факултет ликовних уметности и постдипломске студије графине. Излагала на бројним изложбама у земљи и иностранству. Самостално излагала у Београду више пута, Скопљу, Ријеци, Крагујевцу, Земуну, Франкфурту и Ослу. Добитник је Златне игле УЛУС-а 1969. године.

КАТАСТРОФА У ЛЕТЕЋОЈ КУГЛИ II,
1986
акватинта у боји, 33×54

ВЕСЕЉЕ, 1987
акватинта у боји, 43×58

БОЖИДАР ЦМЕРКОВИЋ
Београд, Карађорђева, ФПУ

награда за графику и уметничку делатност.

Рођен 1930. године у Могилцу у Македонији. АЛУ и последипломске студије завршио у Београду, у класи професора Марка Челебоновића. Редован професор на катедри графике ФПУ у Београду.

Од 1958. излаже на бројним колективним изложбама у земљи и на значајним изложбама југословенске уметности у иностранству. Самостално излаже у Београду, Зрењанину, Крушевцу, Врњачкој бањи и Скопљу. Добитник је бројних

„...у графичким листовима, једнобојним, или оним безмало пуног колорита, није тешко уочити сва знања и сензибилитет **једног сликарског приступа. И без** обзира да ли се прихвата линореза, акватинте или литографије, суверено владајући сваном од ових техника, Цмерковић ће, упоредним радом и често сложеним обрадом матрице, достћи изванредне и неочекиване резултате отиска. Није случајано посебно заинтересован за литографију једну од изранајним могућностима најбогатијих графичких дисциплина. Ова, због своје сложености већ помало запостављена техника, остала је изазов само за познаваоце и графичке приврженине Цмерковићевог типа...”

ГЛАВА СТАРЦА, 1965
литографија, 63×50

ДВЕ ГЛАВЕ И ЛАМПА, 1968
литографија, 47×62

Рођен 1939. у Модричи. Студирао на Академији ликовних уметности у Београду. Године 1967. радио у Атељеу 17 код Хаутера у Паризу. Одржао самосталне изложбе, почев од 1957. у Бања Луци, Модричи, Београд, Ријеци, Новом Саду, Паризу, Руану, Брислу, Љубици, Ослу, Горици (Италија), Љубљани, Штокхолму, Бергену, Бордоу, Марибору, Вашингтону, Лавалу, Ези су Тил (Француска), Анверсу, Шпанији, САД, Норвешкој, Шведској. Учествовао на бројним групним изложбама у земљи и иностранству. Реализовао је више дела на јавним местима: Вела Луци, Бања Луци, Паризу, Сен Тропеу, као и илустровао неколико библиографских књига.

Добитник је више награда у земљи и иностранству: Награде града Бања Луке, Награде на Међународном бијеналу графике у Шарлвилу—Мезијер-у, Прве награда на Тријеналу графике у Суботици.

... У пејзажима своју визију света компоује од свих елемената Универзума. Сунце и месец сијају над земљом којом никад нико није ходао. Линије сугерирају неколико хоризоната, али бег је немогућ. Као на бојном пољу, дрвеће се спаја са бодљинавом жицом. Ту и тамо види се снег а преко њега црне тачке попут врана.

Након првог периода обележеног Кемаловом потешкоћом да види јасно, поново се појављује плаво небо односећи са земље мијазме још увек назначене шибљем, а небо се разведрава. Кемал се смешка пролећу и своју равнотежу налази у праћењу ритма годишњих доба. Пролеће, лето, јесен и зима његови су

лајтмотиви. Он илуструје „Les Douze Demeures“ (Дванаест месеци), збирку песама које је сам изабрао и посветио сваком месецу у години, фиснирајући време графинама које су еквивалентне инспирацијама Baudelaire, Lamartine, Alfred de Vigny, Apollinaire, Viktor Hugo, Rimbaud, Moreas, Peguо. Ови песници говоре о бескрајном времену, о мору сједињеном са сунцем, о нади, о мирису цвећа и о миру тамних златних звезда. Кемал ненаметљиво пева са њима.

Како се бескрај може окружити да сачува све своје мистериозне моћи и спиритуалност? Кемал намеће ред својим линијама и контролише своје импулсе. Фигуративни или апстрактни, његови пејзажи су увек или у прозорском онну или у оквиру. Вањски свет, поља, стене, брда, губе се у даљини.

Кроз овакво представљање долази се до непознатог света који је погодан за медитацију, за постављање питања себи и универзуму. У „Silence de Midi“ насликаном 1971. одраз светлости пренешен белом интезивношћу одговара тишини. Нико не може проћи тим заслепљујућим пределом.

Код гравирања Кемал прилагођава инспирацију усавршеној техници бакрописа и линогравуре, гравирајући растере, окружујући их црном линијом, подижући нивое белих и колорисаних партија. Нема сенке, ни одраза, ни интеракције међу елементима који су изолирани. „Завршим рад када пронађем еквивалент радости“, наже Кемал. Такву сублимацију у стварању он је нашао када је илустровао „Рубаије“ Омера Хајама, персијског песника, астронома и математичара из IX века.

Са графике прелази на акварел, сасвим различито средство изражавања. Он бежи од ропства и скаче у космос да пева новом ослобођењу, али прво мора проћи кроз чистилиште. Треба му времена да доврши сивило брестуљана, зеленило поља, црвенило макова, плавичасте долине, флуидни осећај светлости и транспарентни ваздух.

Црвено је за Камела кретање на новим помешаним са стесом и смиреношћу. Он осваја нову светлост која обасјава јасан предео у који се он са задовољством уноси."

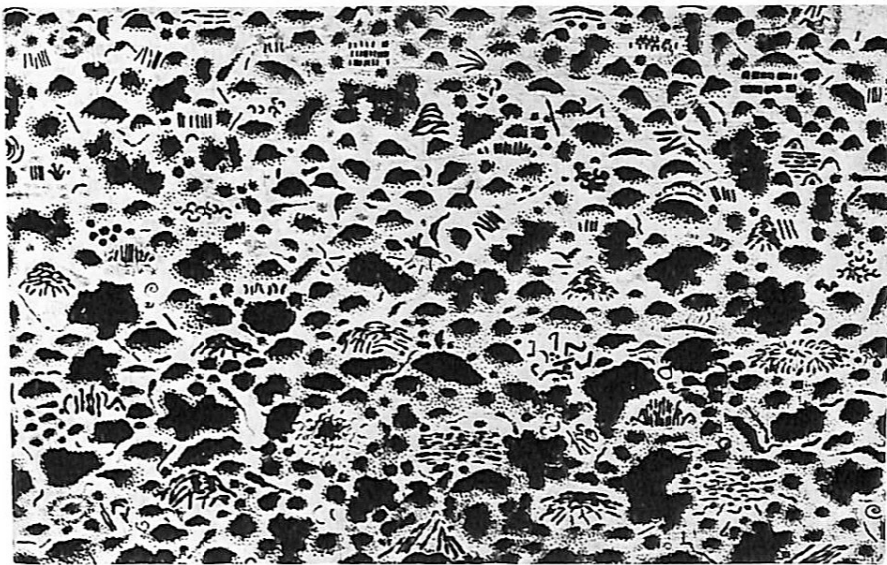
Jeanine Warnod
(из књиге Кемал, издавач ХЕЛГА
СТЕЈСЕН, ОСЛО 1987.)

ЗИМА, 1967
комб.техника, 63×45
ОБАЛА, 1968
линогравура, 65×50,5

МИЛАН СТАШЕВИЋ

ЗЕМЉА I, II
акватинта-банропис, 100×70

ЈОВАН РАНИЏИЋ

ОБЕЛЕЖЕНО МЕСТО, 1984
туш-крејон, 150×161

